

Psychologencommissie

**Psycholoog, een beroep
in volle evolutie**

jaarverslag 2017

.be

INHOUD

1. Voorwoord	03	2.7. Informatieverspreiding en zichtbaarheid van de Psychologencommissie	18
2. Werkingsverslag	04	2.7.1. Informatiecampagne voor pas afgestudeerde masters in de psychologie	18
2.1. Bescherming van de titel van Psycholoog	04	2.7.2. Informatiecampagne voor de cliënten van psychologen	18
2.1.1. Hoe bekomt iemand de inschrijving als psycholoog?	04	2.7.3. Campagne voor de werkgevers	18
2.1.2. Inschrijvings- en hernieuwingsaanvragen	05	2.7.4. Website	18
2.1.3. Zoekfunctie “Staat mijn psycholoog op de lijst?”	06	2.7.5. Social media	20
2.1.4. Zoekmotoren voor zorgverstrekkers	08	2.7.6. Bijdrage als spreker of aanwezigheid op activiteit	20
2.2. Deontologie	09	2.8. Overleg met de partners	23
2.2.1. De deontologische dienst vindt zichzelf heruit	09	2.9. Plenaire vergadering	24
2.2.2. Hervorming van de deontologische code	13	2.9.1. Aantal vergaderingen	24
2.3. Klachtenbehandeling: tuchtrecht en bemiddeling	13	2.9.2. Verslagen van de plenaire vergaderingen	24
2.3.1. Tuchtrecht	14	2.10. Financieel rapport	24
2.3.2. Behandeling van tuchtklachten: stand van zaken	15	3. Over de Psychologencommissie	25
2.3.3. Uitspraken en jurisprudentie	16	3.1. Missie en taken	25
2.3.4. Bemiddeling: een volledig apart luik	16	3.2. Organisatie en structuur	26
2.4. Project: evolutie van de Psychologencommissie	17	3.2.1. Begeleidingsproject ter verbetering van de werking	26
2.5. Open brieven	17	3.2.2. De afgevaardigden van de erkende beroepsverenigingen in de plenaire vergadering	26
2.6. Onderzoeksprojecten	18	3.2.3. Het Bureau	29
		3.2.4. De Tuchtraden	29
		3.2.5. Het personeel	30

” VIA EEN RECHTSTREEKSE VERKIEZING VAN AFGEVAARDIGDEN ONDER EN DOOR ALLE PSYCHOLOGEN KAN DE HELE BEROEPSGROEP VERTEGENWOORDIGD WORDEN BINNEN HAAR BEROEPSORGaan.

1. VOORWOORD

Zoals ieder jaar geeft dit jaarverslag ons de gelegenheid om een overzicht te geven van de ontwikkelingen van het voorbije jaar en van het werk dat door onze instantie werd geleverd. Dat laat ons niet alleen toe om verbeterpunten te bepalen, maar ook om de uitdagingen te bekijken waarmee het beroep van psycholoog in de toekomst geconfronteerd zal worden.

De onzekerheid en de twijfels ten gevolge van de politieke en wetgevende veranderingen van 2016, waaronder de invoering van het nieuwe wetgevende kader voor klinisch psychologen en psychotherapeuten, hebben in 2017 het hele jaar door een directe impact gehad op de Psychologencommissie. Deze situatie heeft ons onder meer de mogelijkheid gegeven om na te denken over onze werking, onze transparantie en onze communicatie.

In de volgende pagina's kunt u lezen welke acties werden ondernomen om zowel de interne als externe werking te verbeteren. Het verlangen om de afvaardiging binnen de plenaire democratischer te doen verlopen, blijft een centraal aandachtspunt binnen de evoluties van de Commissie. Dit project geniet de steun van de wetgever en van de beroepsverenigingen die dicht bij het werkveld staan en de woordvoerders zijn van duizenden actieve psychologen.

Om zoveel mogelijk psychologen te bereiken met zijn deontologische en wetgevende expertise heeft de deontologische dienst bovendien zichzelf heruitgevonden. Voortaan worden volledige dossiers aangeboden over cruciale thema's voor psychologen, zoals de begeleiding van minderjarigen, het beroepsgeheim... Al deze informatie kunt u raadplegen op onze website (www.compsy.be/voor-de-psycholoog).

2017 was ook een bijzonder jaar door de enorme hoeveelheid werk die de Tuchtraad heeft verzet. De eerste beslissingen werden genomen en er werd gestart met de uitwerking van de jurisprudentie die voor de psychologen essentieel is om de regel, de betekenis en het doel van de deontologie te begrijpen en te preciseren.

Deze verwezenlijkingen zouden niet mogelijk geweest zijn zonder de inzet van heel veel mensen. Eerst en vooral willen we de leden van de plenaire vergadering en de leden van het Bureau bedanken voor hun belangeloze inzet binnen onze Commissie. Tevens willen we de belasting en de verantwoordelijkheid benadrukken van de leden en de voorzitters van de tuchtinstanties die bij elke beslissing het beroep van psycholoog doen groeien.

Daarnaast houden we eraan onze externe politieke, institutionele of private partners te bedanken. Zij helpen ons om telkens opnieuw vooruitgang te boeken voor een betere toekomst van het beroep van psycholoog. Tot slot willen we het personeel bedanken dat zorgt voor de titelbescherming, de psychologen zo goed mogelijk probeert te informeren en de beslissingen van de Commissie met veel toewijding en expertise concretiseert.

Tot slot willen we alle psychologen bedanken voor hun vertrouwen en voor hun begrip voor de uitdagingen waarmee we allemaal geconfronteerd worden. We hopen samen verder te kunnen bouwen aan een respectvol en duurzaam beroepsomkadering.

Catherine Henry
Voorzitster

Alexander Allaert
Plaatsvervangend voorzitter

2. WERKINGSVERSLAG

2.1 BESCHERMING VAN DE TITEL VAN PSYCHOLOOG

WAT ZEGT DE WET?

De 'Wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog' stelt dat iemand zich enkel 'psycholoog' mag noemen als deze in het bezit is van het vereiste universitaire diploma én ingeschreven is op de lijst van psychologen (artikel 1). Dit geldt zowel voor zelfstandigen die hun praktijk hebben of die consultant zijn, als voor personen in loondienst zoals de werknemers in een ziekenhuis of in een geestelijk gezondheidszorg centrum.

De lijst van psychologen wordt bijgehouden door de Psychologencommissie, een federale overheidsinstantie (artikel 2). Zonder inschrijving op deze lijst is het verboden om de titel van psycholoog te gebruiken of op om het even welke manier de indruk te wekken psycholoog te zijn. Ook het gebruik van samenstellingen en vertalingen van de titel vereisen dus een inschrijving.

Maakt iemand zonder ingeschreven te zijn gebruik van de titel? Dan kan een rechter volgens de wet strafbepalingen opleggen in de vorm van een geldboete en een vermelding in het strafregister (artikels 9 en 10). Personen die titelmisbruik faciliteren zijn evenzeer aansprakelijk (artikel 11). Artikel 8 verbindt vervolgens de inschrijving met de naleving van de deontologische code van psychologen. Deze laatste werd bij koninklijk besluit in het leven geroepen (KB van 2 april 2014. - Koninklijk besluit tot vaststelling van de voorschriften inzake de plichtenleer van de psycholoog).

2.1.1 Hoe bekomt iemand de inschrijving als psycholoog?

Om in België de inschrijving als psycholoog te bekomen, dient men aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Deze inschrijvingscriteria staan opgesomd in de 'Wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog' en in de 'wet van 12 februari 2008 tot instelling van een nieuw algemeen kader voor de erkenning van EG-beroepskwalificaties'.

De inschrijving wordt over het algemeen toegekend op basis van een Belgisch diploma van licentiaat of master in de psychologie of van een ouder gelijkgesteld diploma. Aanvragen op basis van een buitenlands diploma, vereisen vaak bijkomende bewijsstukken. Deze bestaan uit:

- een attest dat de academische gelijkwaardigheid van het buitenlandse diploma bevestigt, afgeleverd door de National Academic Recognition Information Centre (NARIC-ENIC) van de Vlaamse, Waalse of Duitssprekende gemeenschap;
- documenten die aanvullende praktijkervaring aantonen;
- of attesten die bewijzen dat men in het land van oorsprong erkend is.

ERKENNING OF INSCHRIJVING OP DE LIJST?

De wet van 4 april 2014 tot regeling van de geestelijke gezondheidszorgberoepen¹ neemt de klinisch psychologen op in de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. Hiermee worden zij beschouwd als autonome beoefenaars van een gezondheidszorgberoep, maar wordt de uitoefening van de klinische psychologie ook pas mogelijk als de persoon in kwestie voldoet aan een aantal voorwaarden. In het bezit zijn van een erkenning als klinisch psycholoog afgeleverd door gemeenschappen is daar één van.

Deze erkenning wordt voor Franstalige dossiers afgeleverd door de Fédération Wallonie-Bruxelles, voor Duitstalige dossiers door de Duitstalige Gemeenschap en voor Nederlandstalige dossiers door het Agentschap Zorg en Gezondheid. Deze erkenning is echter niet hetzelfde als de inschrijving op de lijst van de Psychologencommissie.

De wet van 4 april 2014 tot regeling van de geestelijke gezondheidszorgberoepen staat immers los van de wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog. Deze oudere wet regelt de titelbescherming en de naleving van de deontologische code en geldt voor alle psychologen, ongeacht hun sector of statuut. Ook klinisch psychologen vallen hieronder. De wet van 4 april is daarentegen enkel van toepassing op klinisch psychologen en erkent hen als een autonoom zorgberoep. Deze wet voorziet een beroepsbescherming door de uitoefening van de klinische psychologie te verbinden aan een aantal voorwaarden.

Op dit moment moeten klinisch psychologen dus nog altijd hun inschrijving hernieuwen of zich inschrijven op de lijst als 'psycholoog'. Op die manier zijn zij gebonden aan de naleving van een deontologische code.

Om elke verwarring te vermijden tussen de inschrijving op de lijst van de Psychologencommissie en de erkenning als klinisch psycholoog zal de Psychologencommissie voortaan niet meer spreken over een erkenning, maar over een inschrijving op de lijst.

Deze veranderingen worden doorgevoerd in de loop van 2018. De naamswijziging heeft echter geen enkele invloed op de waarde van de inschrijving en de implicaties ervan.

¹ De wet van 4 april 2014 tot regeling van de geestelijke gezondheidszorgberoepen en tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 67 betreffende de uitoefening van gezondheidszorgberoepen.

Op de eerst inschrijving is de inschrijving geldig vanaf de (her) inschrijvingsdatum tot en met de 31ste december van het lopende kalenderjaar. Een psycholoog dient zijn inschrijving dan ook jaarlijks te hernieuwen. Hij wordt hiertoe uitgenodigd op het einde van elk kalenderjaar. Een hernieuwing vereist echter geen nieuwe bewijsstukken.

Een volledig overzicht van de inschrijvingsvoorwaarden kan worden teruggevonden op www.compsy.be/inschrijvingscriteria.

2.1.2 Inschrijvings- en hernieuwingsaanvragen

2.1.2.1 Aantal nieuwe inschrijvingsaanvragen

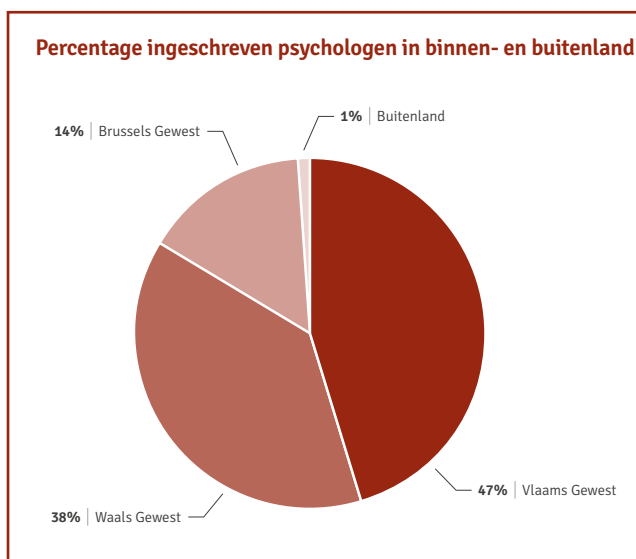
In 2017 ontving de Psychologencommissie 1356 nieuwe inschrijvingsaanvragen. 1267 van deze aanvragen gebeurden met een Belgisch diploma, 89 aanvragen werden ingediend op basis van een buitenlands diploma. Ten opzichte van het recordjaar 2015 waren er 237 aanvragen minder op basis van een Belgisch diploma (-15%).

2.1.2.2 Aantal geweigerde aanvragen

In de loop van 2017 werden 17 aanvragen geweigerd, waarvan 7 Belgische en 10 op basis van een buitenlands diploma. Het aantal geweigerde aanvragen is dus bijna gehalveerd ten opzichte van 2016, toen er 31 aanvragen geweigerd werden, waarvan 10 Belgische. Het aantal geweigerde aanvragen op basis van een buitenlands diploma lag beduidend lager in 2016.

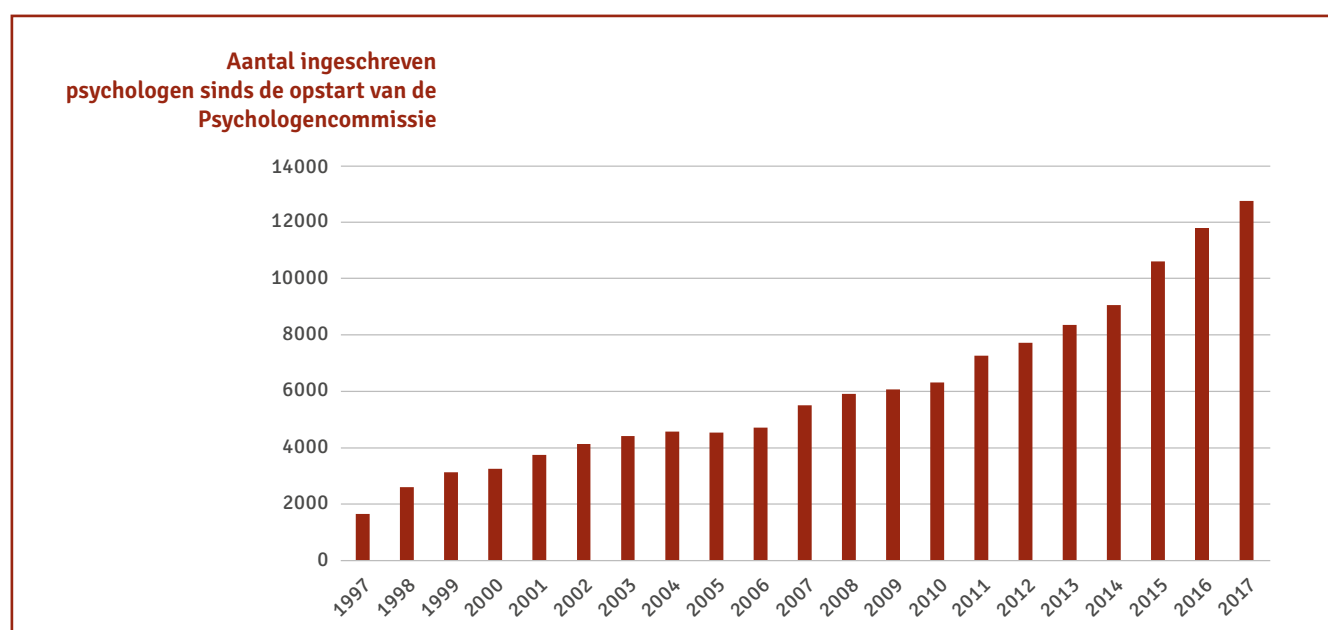
2.1.2.3 Totaal aantal op de lijst ingeschreven psychologen: eerste aanvragen en hernieuwingen

De voorbije jaren nam het aantal psychologen dat op de lijst was ingeschreven telkens toe. Die tendens zette zich verder in 2017. Eind 2017 waren 13.231 psychologen ingeschreven op de lijst, waarvan 96% met een Belgisch diploma en 4% op basis van een buitenlands diploma. Ten opzichte van 2016 gaat het om een toename van 11%.

Tabel 1 geeft een gedetailleerd overzicht van het aantal psychologen dat in België op de lijst is ingeschreven en van de evolutie sinds 2011.

De stijging in het aantal psychologen vertaalt zich voor elk geslacht, elke taalgroep en elk gewest. Net als de voorbije jaren is het verschil tussen mannen en vrouwen merkbaar: 82% van alle psychologen zijn vrouwen. Dit percentage bleef in 2017 voor het eerst stabiel ten opzichte van het jaar ervoor. Uit de opsplitsing per gewest blijkt dat het Vlaamse Gewest de meeste psychologen telt (47%), gevolgd door het Waalse Gewest (38%). Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest telt op haar beurt 14% van psychologen en het buitenland sluit de rij (slechts 1% van de op de lijst ingeschreven psychologen is daar gedomicilieerd. Als we louter naar de taal kijken, zijn er 54% Franstalige en 46% Nederlandstalige psychologen.

Tabel 1: Psychologen ingeschreven op de lijst – detailoverzicht en evolutie

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
TOTAAL	13 231	11 941	10 661	9 074	8 345	7 718
Basis van inschrijving						
Belgisch diploma	96%	96%	96%	97%	97%	98%
Buitenlands diploma	4%	4%	4%	3%	3%	2%
Geslacht						
Mannen	18%	18%	19%	20%	21%	22%
Vrouwen	82%	82%	81%	80%	79%	78%
Regio						
Vlaanderen	47%	47%	45%	45%	44%	44%
Wallonië	38%	38%	38%	38%	39%	40%
Brussel	14%	14%	15%	15%	15%	15%
Andere: buitenland	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Taal						
Franstalig	54%	54%	56%	56%	57%	57%
Nederlandstalig	46%	46%	44%	44%	43%	43%

Tabel 2 biedt per land een overzicht van de beslissingen die in 2017 werden genomen met betrekking tot de inschrijvingsaanvragen op basis van een buitenlands diploma. Zoals gewoonlijk was meer dan de helft (n=54) van de buitenlandse dossiers (n=89) gebaseerd op een diploma uit Frankrijk (n=28) of Nederland (n=26). Italië en Polen (n=6) staan op de derde plaats, gevolgd door Spanje (n=5). Roemenië blijft op de vijfde plaats staan (n=3). Tabel 3 biedt de klassering van de landen met de meeste aanvragen voor de laatste drie jaren.

2.1.3 Zoekfunctie “Staat mijn psycholoog op de lijst?”

Via onze online zoekfunctie “Staat mijn psycholoog op de lijst?” kan het brede publiek zoeken in de officiële lijst van psychologen die de Psychologencommissie bijhoudt. In 2017 werden met onze online zoekfunctie ongeveer 54.000 zoekopdrachten uitgevoerd. Het is meer dan 10.000 meer dan in 2016. De Franstalige pagina werd bezocht 31.000 keer, wat bijna een derde meer is dan de Nederlandstalige pagina (23.000 bezoeken). De Engelstalige pagina wordt logischerwijs veel minder geraadpleegd met enkele honderden bezoeken.

Tabel 3 - Klassement van de landen met de meeste aanvragen voor de laatste drie jaren

Klassement	2017	2016	2015
1	Frankrijk (28 aanvragen)	Nederland (26 aanvragen)	Frankrijk (29 aanvragen)
2	Nederland (26 aanvragen)	Frankrijk (23 aanvragen)	Nederland (20 aanvragen)
3	Italië & Polen (6 aanvragen)	Spanje (8 aanvragen)	Italië (8 aanvragen)
4	Spanje (5 aanvragen)	Italië (7 aanvragen)	Roemenië (7 aanvragen)
5	Roemenië (3 aanvragen)	Roemenië (3 aanvragen)	Spanje (6 aanvragen)

Tabel 2 - Beslissingen over aanvraagdossiers op basis van buitenlandse diploma's – overzicht per land

Land	Goedgekeurd	Geweigerd	Totaal
Algerije	1	1	2
Duitsland	2	0	2
Canada	1	0	1
Spanje	4	4	8
Verenigde Staten	0	1	1
Frankrijk	22	1	23
Hongarije	1	1	2
Italië	4	3	7
Litouwen	1	0	1
Marokko	0	1	1
Nederland	21	5	26
Polen	1	0	1
Portugal	1	0	1
Roemenië	1	2	3
Verenigd Koninkrijk	1	1	2
Switzerland	1	1	2
Totaal	62	21	83

Onze lijst die online beschikbaar is, bevat enkel de psychologen die ingeschreven zijn voor het lopende jaar. Aan het begin van een nieuw kalenderjaar, na de officiële hernieuwingsperiode, wordt onze online zoekfunctie gereset. Hierdoor worden de personen die hun inschrijving niet hebben hernieuwd uit de zoekfunctie verwijderd.

Is een psycholoog effectief ingeschreven? Dan verschijnen zijn familienaam en voornaam tussen de zoekresultaten. De postcode en de gemeente van zijn werkadres of werkadressen zijn enkel zichtbaar indien de betreffende psycholoog hiervoor de toestemming heeft gegeven in zijn onlineprofiel.

Sommige bezoekers verwachten dat ze een psycholoog kunnen opzoeken in functie van hun specialisatie. Dit is echter nog niet mogelijk met onze zoekfunctie. Deze informatie kan wel opgezocht worden met andere zoekmotoren op het internet. Wij raden iedereen wel aan om, via onze eigen zoekfunctie, steeds na te gaan of de geïdentificeerd persoon wel degelijk psycholoog is. Tijdens de volgende hernieuwingen zullen we de psychologen stimuleren om hun gegevens te updaten om de zekerheid van de informatie te garanderen.

VERTROUWEN IN EEN PSYCHOLOOG

2.1.4 Zoekmotoren voor zorgverstrekkers

In 2016 stelden we vast dat online zoekfuncties geregeld de naam vermeldden van personen die de titel van psycholoog onrechtmatig gebruiken. Het was ook niet altijd duidelijk of een persoon die opgenomen was in een bepaalde zoekmotor al dan niet een psycholoog was. De vier voornaamste onregelmatigheden die we toen bepaalden, vindt u terug in tabel 4.

In de loop van 2017 hebben we deze oefening verdergezet door de opgebouwde band te onderhouden.

Tabel 4 - Onregelmatigheden of onduidelijkheden inzake de titel of de verplichte erkenning van ‘psycholoog’

1	De zoekfunctie verwijst naar personen die niet erkend zijn als psycholoog en gebruikt hierbij als zoekcategorie de titel ‘psycholoog’ of gelijkaardige titels.
2	De zoekfunctie gebruikt zoekcategorieën die te algemeen zijn en die bijvoorbeeld verschillende type zorgverstrekkers omvatten. Hierdoor is het onduidelijk wie binnen deze algemene categorie psycholoog is en wie niet.
3	De zoekfunctie gebruikt een te vage zoekcategorie, zoals bijvoorbeeld ‘psy’. Dit kan verkeerdelijk de indruk wekken dat iedereen binnen deze categorie psycholoog is.
4	Op de website wordt verwezen naar de deontologische code voor (erkende) psychologen, maar er wordt niet vermeld dat enkel erkende psychologen aan deze code gebonden zijn. Dit kan verwarring scheppen, des te meer wanneer niet alle psychologen in de beroepsgids daadwerkelijk erkend zijn.

Team van de deontologische dienst (van links naar rechts): Jean-Marc Hausman, Marie-Caroline de Mûelenaere & Emily Vranken

2.2 DEONTOLOGIE

DEONTOLOGIE EN TUCHTRECHT IN HET TEKEN VAN PROFESSIONELE AUTONOMIE

Zoals alle vrije beroepen krijgt ook het beroep van psycholoog weleens te maken met kleine tot grote misstappen. En net als bij andere beroepsgroepen, leeft in ons vak de wens om deze fouten tot een minimum te beperken. Kenmerkend voor vrije beroepers is echter ook hun hoge graad aan professionele autonomie als *conditio sine qua non* voor een goed beroepsmatig functioneren. Dit is niet minder het geval voor de psychologische discipline: een psycholoog dient immers zelf verschillende keuzes te kunnen afwegen in het belang van zijn cliënt. Maar dit betekent uiteraard dat hij ook moet instaan voor de gevolgen die zijn beslissingen kunnen hebben. Het is een grote verantwoordelijkheid met belangrijke slagkrachten voor de cliënten, voor de psychologen, voor het beroep en voor de maatschappij in zijn geheel. Autonomie is hierdoor onlosmakelijk verbonden met het opnemen van verantwoordelijkheid.

ZELFREGULATIE, REGULATIE DOOR HET BEROEP ZELF, OM DEZE PROFESSIONELE AUTONOMIE TE BESCHERMEN

Via zelfregulatie, in de vorm van deontologische regels en het toezicht hierop door een tuchtorgaan georganiseerd binnen het beroep, beklemtoont het beroep van psycholoog zijn engagement tot hoge kwalitatieve standaarden. Impliciet werkt dit engagement als een sociaal contract met de gemeenschap. In ruil voor dit 'contract' respecteert de samenleving onze hoge graad aan autonomie en schenkt ze het beroep het nodige vertrouwen.

Door de koppeling aan het tuchtrecht, belichaamt de code de verantwoordelijkheidszin van de beroepsgroep. Deze situeert zich op drie niveaus (art. 2):

- De individuele cliënt die zo meer zekerheid krijgt over de kwaliteit van de diensten van zijn psycholoog maar ook kan terugvallen opeen vangnet mocht het mislopen.
- Het brede publiek en de maatschappij in zijn geheel die zo een positief beeld krijgen van de hoge standaarden die psychologen nastreven.
- De ganse beroepsgroep van wie de waardigheid en integriteit beschermd wordt.

Het is in het belang van de beroepsgroep dat een zekere graad aan zelfregulatie behouden blijft.

NAAR EEN EVENWICHT TUSSEN DE BELANGEN VAN DE PARTIJEN

Het is belangrijk het tuchtrecht en de deontologie blijven zoeken naar een evenwicht tussen de noden en rechten van cliënten en van psychologen. Aan de ene kant moeten de integriteit van het beroep en respect voor de psycholoog bewaard blijven. Anderzijds moeten de toegankelijkheid van de tuchtprocedure en de belangen van cliënt gevrijwaard worden. Daarom is het niet alleen van belang om aandacht te hebben voor de perspectieven van beide partijen, maar ook om duidelijke grenzen te trekken tussen de missie van de Psychologencommissie en deze van andere organisaties die psychologen ondersteunen.

2.2.1 De deontologische dienst vindt zichzelf terug uit

Met de publicatie van de plichtenleer in 2014 werd binnen de Psychologencommissie een deontologische dienst in het leven geroepen.

Deze had oorspronkelijk als taak om de bepalingen uit de code te verhelderen en te antwoorden op vragen van individuele psychologen. Gaandeweg zagen onze medewerkers hoe de binnenkomenende vragen in aantal stegen, steeds complexer werden en bijgevolg meer studiewerk vergden. Hierdoor blijft er alsnog minder tijd over om te investeren in tekstontwikkeling voor alle psychologen.

Drie jaar na datum heeft de deontologische dienst haar werking geëvalueerd. Om over haar bevindingen de hele beroepsgroep te laten genieten heeft zij daarom besloten om het beantwoorden van individuele vragen te onderbreken. Deze dienst kan meer bepaald het uitwerken van dossiers over deontologische thema's die de grote deel van psychologen verder helpen. De Psychologencommissie wenst meer investeren in het collectieve luik van zijn diensten om het beroepsgroep in zijn geheel te helpen. De website was op dit manier ontwikkeld: een doorverwijzers-

pagina probeert de psychologen zo goed mogelijk op weg te helpen bij het zoeken naar de nodige informatie op de website, of verwijst door andere instanties en websites die kunnen pertinent zijn in functie van zijn vraag. Verder wilden we door middel van een bevraging de vinger aan de pols van de beroepsgroep houden over zijn deontologische problematieken. Op basis van de resultaten hiervan, heeft de deontologische dienst haar prioriteiten in de tekstontwikkeling verder bijgesteld.

2.2.1.1 Waarom wil de deontologische dienst zich concentreren op het collectieve luik?

De dagdagelijkse beroepspraktijk van psychologen is vaak bijzonder en complex. De deontologische dienst kan onmogelijk op alle mogelijke situaties een pasklare oplossing bieden die de psycholoog vervolgens automatisch kan toepassen. Daarom formuleert zij geen adviezen, maar algemene antwoorden die de psycholoog kunnen helpen om zelf de meest gepaste beslissing te nemen. Veel psychologen verwachten echter wel een advies op maat van hun specifieke situatie, een verwachting waar onze medewerkers niet kunnen aan tegemoetkomen. De deontologische dienst heeft echter niet het mandaat om deontologische principes uit de code te interpreteren en toe te passen op

concrete situaties. Enkel de Tuchtraad heeft deze bevoegdheid in het kader van een klacht over specifieke feiten. Op termijn zullen de beslissingen van de Tuchtraad bijkomende pistes aanreiken bij het interpreteren van de code.

Door de complexiteit en specificiteit van de individuele vragen neemt het uitwerken van een antwoord bovendien veel tijd in beslag. Het merendeel van de individuele vragen vereisen een antwoord die rekening houdt van niet alleen de deontologische code maar ook van een andere wetgeving (misschien meerdere). Een overzicht creëren van al de regelgeving die betrekking heeft op een specifieke situatie vereist dan ook een laborieuze studiewerk, een samenwerking met gespecialiseerde advocaten en er is misschien geen interesse voor het beroepsgroep.

Regelmatig gaat het ook om urgente gevallen waarvoor psychologen heel snel, laat staan onmiddellijk, een antwoord verwachten. Deze tijdsdruk maakt het moeilijk om nauwkeurig te werk te gaan, wat nochtans noodzakelijk is gezien de complexiteit van de regelgeving.

Dankzij de binnenkomende vragen heeft de deontologische dienst wel een goed zicht op de voornaamste knelpunten op het terrein, maar vond spijtig om niet te kunnen voldoende investeren in uitgebreide, algemene dossiers voor de hele beroepsgroep.

2.2.1.2 Bronnen en opstellen van teksten

Bij het opstellen van teksten doet onze deontologische dienst een beroep op volgende bronnen:

- de wetgeving: naast de deontologische code, zijn andere wetgevingen van toepassing op de psycholoog, zoals het Strafwetboek, de wet op de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag, de wet op de patiëntenrechten (voor klinisch psychologen)...;
- juridische teksten;
- wetenschappelijke literatuur, zowel in het domein van de psychologie als van het recht;
- gespecialiseerde advocaten en andere interne en externe experts.

Na het onderzoekwerk en de analyse van de gevonden informatie wordt een eerste versie van de tekst opgesteld. Een expertgroep (leden van de plenaire vergadering en externe specialisten) herleest de tekst en beoordeelt het nut ervan, de duidelijkheid en de volledigheid.

Na de herwerking van de tekst wordt de finale versie op onze website gepubliceerd. Antwoorden op hun vragen vindt u bijgevolg op de pagina “Thematische dossiers” van onze website: www.compsy.be/thematische-dossiers

2.2.1.3 Belangrijke thema's volgens de resultaten van de peiling

236 psychologen hebben even de tijd genomen om de peiling over de deontologische vragen te beantwoorden. Hieronder behandelen we enkel de belangrijkste ontdekkingen.

In eerste instantie hebben we een beter inzicht gekregen over de thema's die de meeste vragen oproepen. Zo hebben de deelnemers vooral informatie gevraagd over:

1. Het beroepsgeheim, zowel algemeen als specifiek, zoals het gedeelde beroepsgeheim, het doorbreken van het beroepsgeheim...;
2. De begeleiding van minderjarigen;
3. Het patiëntendossier.

Op basis van deze resultaten hebben onze medewerkers eerst en vooral beslist om meer informatie uit te werken rond het beroepsgeheim.

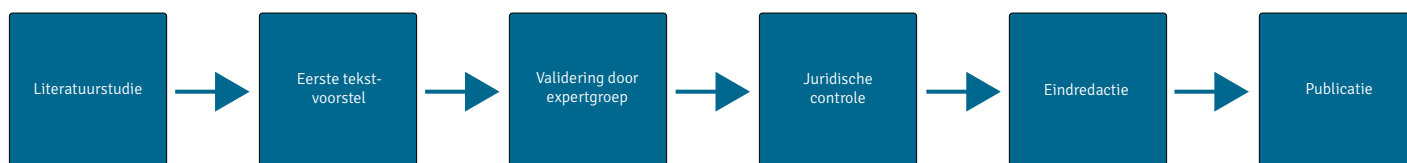
Tabel 5 - Klassemment van de gevraagde thema's

53%	Het gedeeld beroepsgeheim
46%	Het beroepsgeheim in het algemeen
24%	Doorbreken van het beroepsgeheim
24%	Overige
13%	(Elektronisch) patiëntendossier

Wat betreft de begeleiding van minderjarigen werd in juli 2017 al informatie op de website gepubliceerd, maar onze medewerkers zullen de inhoud verder verrijken en de denkoefening verder zetten op basis van de vragen van de deelnemers.

In de enquête werd eveneens gevraagd welke personen geraadpleegd worden bij een deontologisch dilemma: collega's bleken op de eerste plaats te komen, gevolgd door supervisie en intervisie.

Ook naar de tevredenheid over de inhoud van de deontologische informatie werd gepeild. Tot ons grote genoegen bleek 70% van de psychologen die onze website hadden geraadpleegd daar best

Grafiek 1 – Stappen om een tekst van de deontologische dienst te maken

tevreden over te zijn en vonden ze de gepubliceerde inhoud volledig. Sommigen gaven zelfs aan dat “[ons] werk van kapitaal belang is” en dat stimuleert de deontologische dienst om haar inspanning door te gaan.

2.2.1.4 Vragen van cliënten

De deontologische dienst bleef antwoorden aan de individuele vragen van cliënten of patiënten aangezien het is niet altijd mogelijk op dit moment om aan een competent externe dienst door te wijzen. De ontwikkeling van specifieke deontologische dossiers voor hun zal op een tweede tijd gebeuren.

Cliënten of patiënten richten zich vooral tot onze deontologische dienst wanneer ze willen weten of een praktijk van hun psycholoog als normaal wordt beschouwd volgens de geldende beroepsnormen, met andere woorden of er sprake is van een inbreuk. Ook gebeurt het dat ze ons vragen om tussen te komen in

een conflict, bijv. over een verslag. De deontologische dienst licht dan toe welke mogelijkheden bestaan om met het probleem om te gaan: een persoonlijk gesprek met de psycholoog, een bemiddeling of een klachtenprocedure bij onze of andere instanties. Zij spreken zich er echter niet over uit of de psycholoog zijn of haar deontologische plichten heeft gerespecteerd. Binnen de Psychologencommissie kunnen alleen de tuchtorganen hierover een standpunt innemen.

Het is belangrijk om te weten dat er een duidelijke scheidingslijn bestaat tussen de informatie van de patiënt/cliënt en de behandeling van de formele klachten die de griffier registreert en vervolgens behandeld worden door de bevoegde kamer van de Tuchtraad. Dit wordt besproken onder punt 2.3 Klachtenbehandeling: tuchtrecht en bemiddeling.

Hierover vindt u een overzicht van de meest gestelde vragen van patiënten/cliënten.

Tabel 6 – Overzicht van vaak gestelde vragen door cliënten of patiënten van psychologen.

VRAGEN VAN PATIËNTEN/CLIËNTEN	
Het al dan niet ethisch correct handelen van een beroepsbeoefenaar <i>Noot: het is niet altijd duidelijk of het om een psycholoog gaat</i>	<ul style="list-style-type: none"> a. Is er sprake van een deontologische fout? b. Wat zijn de gangbare normen voor: <ul style="list-style-type: none"> 1. tarieven van consultaties? 2. het parallel opvolgen van een koppel én van een van de partners apart?
Vraag tot tussenkomst door de Psychologencommissie	Tussenkomst met als oogmerk: <ul style="list-style-type: none"> a. een aanpassing van een verslag door de psycholoog. b. het bekomen van een ontvangsbewijs
Tuchtprocedure	<ul style="list-style-type: none"> a. Wat is de behandeltermijn van mijn klacht? b. Wat kan ik bereiken met mijn klacht? c. Dient een psychotherapeut ook de deontologische code voor psychologen na te leven?
Bemiddeling	<ul style="list-style-type: none"> a. Hoe kan ik de dialoog met mijn psycholoog herstellen? En als hij weigert? b. Is het mogelijk om via bemiddeling de gevraagde conclusies van een test te bekomen?

2.2.1.5 Enkele cijfers

Op 1 juli werd het beantwoorden van individuele vragen van psychologen stopgezet. Op dat moment had de deontologische dienst in totaal 226 vragen van psychologen ontvangen, dus ongeveer 2 vragen per werkdag. Over het hele kalenderjaar 2017 ontving de deontologische dienst nog 76 vragen van cliënten of patiënten.

De overgrote meerderheid van deze vragen, ongeacht of ze afkomstig zijn van psychologen of van cliënten/patiënten, heeft betrekking op de klinische sector. Deze vaststelling is logisch aangezien veel meer psychologen actief zijn in de klinische sector dan in de andere sectoren van de psychologie.

Hieronder tonen we het aantal raadplegingen van de vaakst opgezochte dossiers.

Tabel 7 – Overzicht van het aantal raadplegingen van de vaakst opgezochte dossiers.

De terugbetaling van ambulante psychologische hulpverlening	
FR:	1.039
NL:	5.665
Deontologie & wetgeving	
FR:	3.488
NL:	5.189
Wat is en doet een psycholoog?	
FR:	806
NL:	4.779
Ontvangstbewijsboekjes en fiscaal dagboek	
FR:	3.845
NL:	4.634
Informatie voor zelfstandig psychologen	
FR:	3.058
NL:	3.311
BTW-vrijstelling	
FR:	1.930
NL:	3.137
De begeleiding van minderjarige patiënten	
FR:	2.321
NL:	1.641
Het beroepsgeheim van de psycholoog onder de loep	
FR:	2.185
NL:	1.014
Het patiëntendossier van klinisch psychologen	
FR:	2.163
NL:	1.766

DOWNLOADBARE DOSSIERS

Bovendien is van bepaalde dossiers een PDF-versie beschikbaar. Deze gelay-oute versie kan eenvoudig gedownload en afgedrukt worden voor een beter leescomfort.

Momenteel zijn de volgende dossiers beschikbaar in drukbare PDF-versie:

- Getuigenis in rechte;
- Inbeslagname van dossiers.

In tabel 8 vindt u het aantal downloads van deze dossiers.

Tabel 8 – Aantal downloads van PDF-versie van dossiers.

Getuigenis in rechte

FR: 53

NL: 47

Inbeslagname van dossiers

FR: 31

NL: 47

2.2.2 Hervorming van de deontologische code

De deontologische code van psychologen werd verankerd in het koninklijk besluit van 2 april 2014. Sindsdien hebben de tijd en de praktijk een aantal pijnpunten in de code aan het licht gebracht, in het bijzonder binnen hoofdstuk III over het beroepsgeheim. Zo spreekt artikel 12 ten onrechte over een “aangifteplicht” voor informatie gedekt door het beroepsgeheim. Ook over het begrip “discretieplicht” heerst verwarring.

Om deze moeilijkheden op te lossen, hadden de Psychologencommissie en zijn externe partners slechts een mogelijkheid: de Minister van Middenstand uitnodigen om de deontologische regels aan te passen via een wijziging van het koninklijk besluit.

In overleg met een werkgroep opgericht door de Psychologencommissie die bestaat uit van representanten van de beroepsverenigingen en van externe experts, heeft het kabinet van de minister vervolgens een ontwerp tekst van het koninklijk besluit uitgewerkt die hoofdstuk III grondig zou wijzigen. Deze tekst werd ter advies voorgelegd aan de Raad van State. Die oordeelde echter dat het niet aan een koninklijk besluit is om de wettelijke bepalingen met betrekking tot het beroepsgeheim te preciseren.

Na overleg binnen de Psychologencommissie, met het kabinet van de minister en met de erkende federaties werd beslist om een nieuwe ontwerp tekst van het koninklijk besluit uit te werken. Met de herwerkte versie zouden afdelingen I en II van hoofdstuk III van de deontologische code volledig worden geschrapt en worden vervangen door één enkele bepaling. Deze bepaling omvat alleen dat psychologen gebonden zijn aan de wetgeving

met betrekking tot het beroepsgeheim. Op die manier wordt de psycholoog herinnerd aan zijn verplichtingen omtrent het beroepsgeheim, maar gaat de code ook niet te ver in haar interpretatie ervan. Afdeling III, waarin onder meer de voorwaarden van het gedeeld beroepsgeheim worden toegelicht, zou daarentegen ongewijzigd blijven.

Door afdelingen I en II te reduceren tot één enkele bepaling, zou de code inderdaad nog maar weinig handvatten bieden om goed te weten wat de verplichtingen rond het beroepsgeheim precies inhouden. De Psychologencommissie zou zich daarom toeleggen op het uitwerken van specifieke themadossiers over het beroepsgeheim en haar uitzonderingen om psychologen verder op weg te helpen.

Op deze manier zouden we dus niet alleen verschillende onduidelijkheden en fouten uit de deontologische code halen, maar komen we ook tegemoet aan de kritiek van de Raad van State op het eerste voorstel van herschrijving. We krijgen hiermee ook een grotere flexibiliteit om de betekenis en de draagwijdte van de verplichtingen waaraan psychologen gebonden zijn duidelijk te omschrijven in de themadossiers op onze website.

De Psychologencommissie hoopt dat dit koninklijk besluit binnenkort door de Koning wordt goedgekeurd en gepubliceerd zodat het in de nabije toekomst in werking kan treden.

De evolutie van dit dossier wordt verder besproken in het volgende jaarverslag en in onze communicatie met de psychologen (vb. via nieuwsbrieven en newsflash).

2.3 KLACHTENBEHANDELING: TUCHTRECHT EN BEMIDDELING

PSYCHOLOGEN EN CLIËNTEN: TWEE DOELGROEPEN MET EIGEN BEZORGDHEDEN

Door de wetswijziging van 21 december 2013 van de Wet van 8 november 1993 tot bescherming van de titel van psycholoog kreeg de Psychologencommissie er een bevoegdheid bij van algemeen belang: het toezicht op de deontologie van psychologen en de behandeling van eventuele inbreuken. Om deze bevoegdheid in de praktijk te brengen, werden een Tuchtraad en een Raad van Beroep in het leven geroepen.

Met deze missie kreeg de Psychologencommissie heel duidelijk twee doelgroepen voor ogen: enerzijds de psychologen zelf die hun diensten aanbieden en anderzijds het brede publiek dat gebruik maakt van deze diensten. Beide doelgroepen hebben echter hun eigen belangen en dus ook bezorgdheden. Onze instantie heeft hiervoor begrip. De uitbouw van het tuchtrecht is dan ook een evenwichtsoefening.

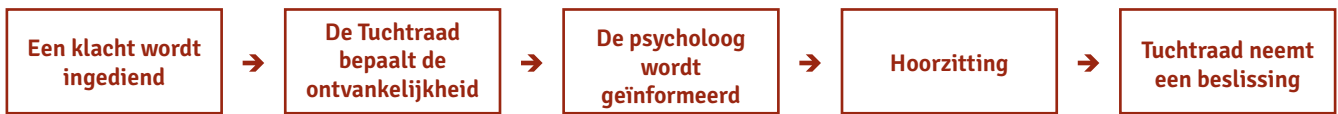
Enerzijds dient de klachtenbehandeling voldoende laagdrempelig te zijn voor cliënten of patiënten van psychologen. Zo niet geven we de indruk vooral bezig te zijn met de bescherming van onze eigen beroepsbelangen.

Anderzijds dient ook de psycholoog met het nodige respect te worden bejegend doorheen de klachtenprocedure. Het is niet de bedoeling dat hij, zodra er een klacht binnenkomt, aan de schandpaal wordt genageld. Overigens geeft een binnenkomende klacht nog niet per se aanleiding tot een sanctie (zie verder).

Het tuchtrecht voor psychologen is nog jong. In de toekomst moeten we blijven zoeken naar verbeteringen en hopelijk vinden we een gulden middenweg die beide doelgroepen kan tevredenstellen.

DE TUCHTPROCEDURE IN VOGELVLUCHT

1. Een klacht wordt ingediend

Iedereen die van mening is dat een erkend psycholoog zijn deontologische code niet heeft gerespecteerd, heeft het recht om een klacht in te dienen bij de Tuchtraad.

De griffier neemt de klacht in ontvangst en bezorgt deze aan de Voorzitter en de leden van de Tuchtraad. Dat de griffier een klacht toegestuurd krijgt, betekent echter nog niet dat deze automatisch aanleiding geeft tot een tuchtprocedure, laat staan een sanctie. Eerst oordeelt de Tuchtraad immers over de ontvankelijkheid van de klacht. Daarna pas beslist ze over de gegrondheid van de klacht (zie verder).

2. De Tuchtraad bepaalt de ontvankelijkheid van de klacht

Op hun eerstvolgende bijeenkomst spreekt de Tuchtraad zich uit over de ontvankelijkheid van de klacht. Alleen een klacht die aan de volgende drie voorwaarden voldoet, komt in aanmerking voor een tuchtprocedure:

- De klacht betreft een psycholoog die is ingeschreven op de lijst bijgehouden door de Psychologencommissie;
- De feiten waarop de klacht betrekking heeft, vonden plaats vanaf 26 mei 2014 (de datum waarop de deontologische code in werking is getreden);
- De klacht handelt over het beroepsmatig handelen van de psycholoog, of over feiten uit het privéleven die daarop weerslag kunnen hebben.

Indien de klacht niet aan de bovenstaande voorwaarden voldoet, dan wordt deze niet behandeld. In dat geval brengt de griffier de klager op de hoogte dat zijn klacht niet in aanmerking komt voor een tuchtprocedure.

Voldoet de klacht wel aan deze voorwaarden? Dan wordt de tuchtprocedure effectief opgestart. Let wel, in deze fase spreekt de Tuchtraad zich nog niet uit over de gegrondheid van de klacht. Hierover oordeelt zij pas in een later stadium, eens de psycholoog de kans heeft gekregen om zich te verdedigen.

3. De psycholoog wordt op de hoogte gebracht van de klacht

Nadat de klager de tijd heeft gehad om zijn klacht te vervolledigen, wordt de psycholoog op de hoogte gebracht via een aangetekende brief. In deze brief krijgt deze meer informatie over het verdere verloop van de tuchtprocedure. Hij wordt ook gevraagd om een schriftelijke neerslag van zijn verdediging aan de Tuchtraad te bezorgen.

De psycholoog krijgt ook de kans om, in het bijzijn van de griffier, het dossier persoonlijk te komen inkijken op de kantoren van de Psychologencommissie. Hij kan eveneens om een schriftelijke kopie vragen.

4. De psycholoog wordt uitgenodigd op een hoorzitting

Nadat de Tuchtraad de klacht en de schriftelijke verdediging van de psycholoog heeft doorgenomen, roepen zij de psycholoog op voor een hoorzitting. Dit gebeurt minstens 30 dagen voor de datum van de zitting per aangetekende brief.

Tijdens deze hoorzitting krijgt de psycholoog de kans om zijn kant van het verhaal uiteen te zetten. De Tuchtraad stelt hem hierbij bijkomende vragen om zo een volledig zicht te krijgen op wat er precies gebeurd is. De psycholoog in kwestie kan zich tijdens de hoorzitting laten bijstaan of vertegenwoordigen door een advocaat of een vertrouwenspersoon.

Ook kan de Tuchtraad de klager, andere getuigen of experts uitnodigen om een getuigenis of toelichting te geven tijdens de hoorzitting. Zij zijn hiertoe echter niet verplicht en beoordelen de noodzaak hiervan geval per geval.

5. De Tuchtraad neemt een beslissing

Op basis van alle verzamelde elementen oordeelt de Tuchtraad vervolgens of de psycholoog al dan niet een deontologische fout heeft gemaakt. Deze beslissing wordt steeds genomen bij meerderheid van de stemmen. Komt de Tuchtraad niet tot een meerderheid, dan is de stem van de Voorzitter doorslaggevend. De psycholoog ontvangt de beslissing van de Tuchtraad via aangetekend schrijven binnen 15 dagen na uitspraak.

Heeft de Tuchtraad besloten dat de psycholoog de deontologische code niet heeft overtreden? Dan laat ze de klacht vallen zonder gevolg.

Indien ze besluit dat de psycholoog wel een deontologische fout heeft gemaakt, dan legt zij een sanctie op. De sancties zijn bij wet vastgelegd en beperken zich tot:

- Een waarschuwing.
- Een schorsing: het verbod om de titel van psycholoog in België te dragen gedurende maximum 24 maanden.
- Een schrapping van de lijst van psychologen: het definitieve verbod om de titel van psycholoog nog langer te dragen in België. De psycholoog wordt dan definitief geschrapt van de lijst van psychologen. Deze kan ten vroegste vijf jaar na de uitspraak een aanvraag tot eerherstel indienen bij de Tuchtraad. Dit eerherstel wordt slechts toegekend indien buitengewone omstandigheden dit rechtvaardigen.

De psycholoog heeft de mogelijkheid om beroep aan te tekenen tegen deze beslissing. De zaak wordt dan doorgegeven aan de Raad van Beroep. Zolang de beroepsprocedure loopt, wordt de uitspraak van de Tuchtraad opgeschort.

2.3.2 Behandeling van tuchtklachten: stand van zaken

Sinds mei 2014 is de deontologische officieel van kracht en bestaat de mogelijkheid om klachten in te dienen bij de Psychologencommissie. Het is dus de ideaal gelegenheid om interesse te hebben in de verwerking van deze klachten en de disciplinaire uitspraken die daaruit voortvloeiden. In dit hoofdstuk overlopen we in dit kader de behandeling van de ingediende klachten in cijfers, in de periode van 26 mei 2014 tot en met 31 december 2017.

2.3.2.1 Klachten & Dossiers

Van 2014 tot en met december 2017 ontvingen de kamers van de Tuchtraad in totaal 173 klachten. Tabel 9 geeft de verdeling weer per kamer en per kalenderjaar.

TABEL 9	NL kamer	FR kamer	Totaal
2014	6	3	9
2015	20	18	38
2016	28	31	59
2017	37	30	67
Totaal	91	82	173

Gelieve te noteren dat er uiteindelijk meer dossiers worden behandeld dan dat er klachten werden ingediend. Een klacht kan bijvoorbeeld betrekking hebben op meerdere psychologen. In een dergelijk geval worden meerdere dossiers opgestart, namelijk één per psycholoog.

De griffiers hielden ook bij over welke onderwerpen deze klachten handelen. Hieronder vindt u de belangrijkste thema's van de klachten. Deze lijst omvat geen exhaustieve opsomming van alle onderwerpen die aan bod kwamen. We geven het vooral mee om u een beeld te geven van de thema's waarover cliënten of andere personen het vaakst hun beklag doen.

1.	Ongepaste inhoud van verslaggeving die werden opgesteld in het kader van een begeleiding of van een gerechtelijke expertise.
2.	Respect voor het beroepsgeheim en het correct toepassen van de uitzonderingen op het beroepsgeheim.
3.	De begeleiding van minderjarigen en respect voor de regels omtrent de uitoefening van het ouderlijk gezag.
4.	Respect voor cliënt/patiënt

2.3.2.2 De beoordeling van ontvankelijkheid

De Tuchtraad is pas bevoegd om een dossier te behandelen als het voldoet aan drie formele ontvankelijkheidsvoorwaarden (op pagina 14 kunt u meer informatie over deze voorwaarden terugvinden).

Voor de dossiers die de Tuchtraad op ontvankelijkheid had beoordeeld vóór 31 december 2017 vindt u in tabel 10 de resultaten.

TABEL 10	NL kamer	FR kamer	Totaal
Ontvankelijk	59	65	124
Niet ontvankelijk ⁽¹⁾	25	15	40
De klacht werd niet verder opgevolgd ⁽²⁾	3	0	3
Totaal aantal beoordeelde dossiers	87	80	167

(1) Het dossier voldeed niet aan één of meerdere van de formele ontvankelijkheidsvoorwaarden.

(2) Deze dossiers zijn niet op ontvankelijkheid beoordeeld omdat de klager zijn klacht intussen had ingetrokken, al dan niet na een geslaagde bemiddeling, en de Tuchtraad het niet nodig achtte om de zaak verder te behandelen.

2.3.2.3 De uitspraken van de Tuchtraad

Op 31 december 2017 hadden de Tuchtraden zich uitgesproken over 58 dossiers. In 23 van deze konden zij geen deontologische fouten vaststellen en werd de psycholoog vrijgesproken. In de andere 31 werd wel geoordeeld dat de psycholoog in kwestie zijn deontologische code had overtreden. In tabel 11 geven we de uitspraken van de Tuchtraad weer per kamer.

Tabel 12 geeft vervolgens de artikels weer die volgens de Tuchtraad werden geschonden overheen de dossiers waarin zij deontologische fouten vaststelden. Het is mogelijk dat één dossier een overtreding van meerdere artikels omvat. In tabel 4 overlopen we tot slot de sancties die voor deze dossiers werden uitgesproken. We geven ook aan hoeveel beroepen tegen de uitgesproken sancties werden opgestart.

TABEL 11	NL kamer	FR kamer	Totaal
Dossiers waarin de psycholoog werd vrijgesproken	10	13	23
Dossiers waarin één of meerdere deontologische fouten werden vastgesteld	10	21	31
Dossiers waarvoor de Tuchtraad zich toch onbevoegd achtte in de uiteindelijke beoordeling (bijvoorbeeld omdat de feiten niet raakten aan de beroepsuitoefening, maar aan het privéleven)	2	0	2
Dossiers die werden doorverwezen naar de andere kamer	0	2	2

TABEL 12

	Nederlandstalige kamer		Franstalige kamer	
	Aantal keer dat de sanctie werd uitgesproken	Aantal beroepen dat tegen deze sanctie werd ingesteld	Aantal keer dat de sanctie werd uitgesproken	Aantal beroepen dat tegen deze sanctie werd ingesteld
Naar de andere kamer			1	1
Waarschuwing	7		11	1
Tijdelijke schorsing				
• 8 dagen			1	
• 10 dagen	1			
• 2 weken			2	
• 15 dagen			2	
• 3 weken			1	
• 4 weken			1	1
• 1 maand	1	1	2	2
• 1 jaar	1			
Totaal	10	1	1	5

2.3.2.4 De uitspraken van de Raad van Beroep

Op 31 december 2017 hadden de Raden van Beroep nog geen beslissing genomen over de beroepen die in 2017 werden ingesteld.

2.3.3 Uitspraken en jurisprudentie

De uitspraken van de disciplinaire instanties (dus de “jurisprudentie”) zijn essentieel om de regel, de betekenis en het doel van de deontologie te begrijpen en te preciseren. Eind 2017 hebben we bijgevolg voor het eerst de uitspraken van beide kamers van de Tuchtraad gebundeld. In deze brochure werden acht uitspraken geanonimiseerd en werd voor elke uitspraak een beknopt overzicht toegevoegd om de teneur samen te vatten. Deze kennisdeling is noodzakelijk en biedt waardevolle bijkomende handvatten. Aangezien de code op zich relatief abstract is, is het niet altijd gemakkelijk te bepalen hoe een artikel moet worden geïnterpreteerd.

De uitspraken van de Tuchtraad vormen daarentegen een concrete toepassing van de artikels uit de deontologische code in een specifieke situatie. Het geheel van de uitspraken biedt de psychologen dan ook heel wat ankerpunten wat betreft de deontologische dimensie van hun dagelijkse beroepspraktijk. Het publiceren van de jurisprudentie kan op die manier een belangrijke rol spelen in het voorkomen van nieuwe klanten en het verbeteren van de dienstverlening van de volledige beroepsgroep.

2.3.4 Bemiddeling: een volledig apart luik

In 2017 bleef de Psychologencommissie het bemiddelingstraject voorstellen als alternatief voor de tuchtprocedure. Bemiddeling biedt de psycholoog en zijn cliënt/patiënt de mogelijkheid om via dialoog tot een oplossing voor hun geschil te komen. Een neutrale derde partij (een advocaat die als bemiddelaar erkend is door de FOD Justitie) begeleidt deze gesprekken tussen psycholoog en cliënt.

In 2017 werden tien bemiddelingstrajecten aangevraagd. Drie daarvan werden feitelijk opgestart en leidden tot een oplossing van het conflict. Voor de overige aanvragen vond geen bemiddeling plaats omdat de andere partij hier bijvoorbeeld niet mee instemde. Bemiddeling is immers een vrijwillig traject dat alleen kan worden aangevat wanneer de verschillende betrokkenen hiermee akkoord gaan.

BROCHURE JURISPRUDENTIE

Eind 2017 kwam de brochure “Tuchtrect van psychologen – Jurisprudentie” uit en werd ze verdeeld onder alle psychologen die op de lijst waren ingeschreven. Deze brochure deelt een selectie van de eerste tuchtrectelijke beslissingen met alle psychologen. Op die manier willen we niet alleen het belang van het tuchtrect benadrukken, maar hopen we ook de beroepsgroep te inspireren. Elke beslissing wordt pas genomen na grondig overleg tussen de leden van de Tuchtraad en hun voorzitters en is een concrete toepassing van de deontologische code in de psychologische praktijk.

2.4 PROJECT: EVOLUTIE VAN DE PSYCHOLOGENCOMMISSIE

Op het eerste nationale colloquium dat in 2016 werd georganiseerd door de Psychologencommissie onthulden ministers De Block en Borsus hun plannen om de Psychologencommissie te laten evolueren. Dit project vraagt echter veel tijd en investeringen. Het bestaat uit verschillende fases en elke vooruitgang kan als een overwinning beschouwd worden. Er is ook een wetswijziging nodig die moet worden voorbereid, goedgekeurd en vervolgens uitgevoerd. In 2017 hebben we onze inspanningen en onderhandelingen rond de evolutie van de Psychologencommissie verdergezet.

Hieronder geven we de voornaamste evoluties mee waarvoor de Psychologencommissie de goedkeuring zou willen krijgen. Elk van deze evoluties biedt een oplossing voor een leemte die we binnen onze werking hebben kunnen vaststellen. We hopen dat onze organisatie dankzij deze evoluties beter zal kunnen inspelen op de realiteit waarin onze beroepsgroep actief is.

Een rechtstreekse verkiezing van afgevaardigden onder en door alle psychologen

Zowel binnen als buiten de Psychologencommissie leeft de wens om de verkiezing van de afgevaardigden binnen haar Plenaire Zitting op een meer 'democratische' manier te laten verlopen. Op dit moment mogen er enkel personen zeten die afgevaardigd zijn door de beroepsverenigingen die hiervoor erkend zijn door de Minister van Middenstand. Een groot deel van de psychologen zijn echter niet aangesloten bij een beroepsvereniging. Via een rechtstreekse verkiezing van afgevaardigden onder en door alle psychologen kan de hele beroepsgroep vertegenwoordigd worden binnen haar beroepsorgaan.

Minder verwarring tussen onze overheidsinstantie en de beroepsverenigingen

Zowel de Psychologencommissie als de beroepsverenigingen erkennen dat hun belangen soms tegenstrijdig kunnen zijn, maar ook sterk convergeren. Een grotere samenwerking tussen onze overheidsinstantie en de beroepsverenigingen om de werkvlak van iedereen beter te identificeren zal hopelijk de verwarring doen verdwijnen. We werken hieronder meer aan binnen een werkgroep samengesteld uit de leden van de plenaire vergadering.

Een deontologisch kader dat de eigenheid van de psychologen respecteert

Via de aanpassing van het wettelijk kader als we een Orde worden zou voorkomen kunnen worden dat deontologische klachten over klinisch psychologen ingediend worden bij andere, niet-psychologische commissies en door deze laatste behandeld worden. In dat geval zou de medische deontologie gebruikt kunnen worden om dergelijke klachten te beoordelen, dat zou niet het geval moeten zijn want ons Tuchtraad competent in deze dossiers zou moeten zijn.

Een moderne invulling van het tuchtrecht

We willen de werking van de tuchtraden graag beter afstemmen aan de realiteit op het terrein.

Momenteel kan de Tuchtraad bijvoorbeeld slechts drie sancties uitspreken: een waarschuwing, een schorsing of een schrapping van de lijst van psychologen. We werken momenteel aan een denkoefening om de mogelijke gevolgen voor gegronde verklaarde klachten te kunnen uitbreiden met constructievere maatregelen dan sancties, zoals navorming of supervisie. Ook ontbreekt er nog een duidelijke onderzoeksfase in de tuchtprocedure.

Om deze en andere aanpassingen en verbeteringen door te voeren, is een wijziging van het wettelijk kader noodzakelijk.

2.5 OPEN BRIEVEN

Begin 2017 heeft de Psychologencommissie twee open brieven ontvangen:

- Een informeel collectief van psychologen onder leiding van Chiara Aquino, Cédric Boussart en Hélène Coppens verzamelde 450 handtekeningen;
- COPEL-COBES, een collectief voor het behoud van het spreken, verzamelde 253 handtekeningen.

Hieronder vatten we de grieven van beide open brieven samen:

- Een zekere partijdigheid en belangenconflicten met betrekking tot politieke beslissingen, onder meer van de minister van Gezondheid;
- Gebrek aan transparantie op het vlak van verslagen, adviezen en politieke contacten;
- Gebrek aan representativiteit en democratie binnen de plenaire vergadering rekening houdend met de 13.000 op de lijst ingeschreven psychologen;
- Tegenkating met betrekking tot het tuchtrecht, de deontologische code;
- Gebrek aan professionalisme van de werking;
- Niet-naleving van onze missie.

Deze klachten zijn in hoofdzaak terug te brengen tot het gebrek aan informatie en een verkeerd begrip van wat de Psychologencommissie precies is en doet. Ze hebben ons doen nadenken over de manieren waarop we onze communicatie transparanter en gedetailleerder kunnen maken, maar ook hoe we deze communicatie beter kunnen afstemmen op ons publiek.

In de loop van 2017 hebben we bijgevolg tal van maatregelen genomen. Hieronder vatten we de voornaamste acties kort samen:

- Versturen van nieuwsbrief naar alle psychologen over de werking van de Psychologencommissie? Deze nieuwsbrief omvatte verschillende artikels:
  - Waarom neemt de Psychologencommissie geen standpunt in over de wet op de klinische psychologie en de psychotherapie?

- Wat is het verschil tussen de Psychologencommissie en de beroepsverenigingen?
- Waar gaat uw inschrijvingsbijdrage naartoe?
- Hoe kunnen psychologen hun stem laten horen via de Psychologencommissie?
- Waarom zijn het tuchtrecht en deontologische code nodig?
- ...
- Publicatie van deze nieuwsbrief in de Guide Social;
- Ontmoetingen met de verschillende vertegenwoordigers van de open brieven (zoals aangegeven onder punt 2.8);
- Publicatie van de financiële rapporten van 2015 en 2016;
- Meer informatie beschikbaar in het jaarverslag van 2016;
- Publicatie van de verslagen van de Plenaire Vergaderingen (zie punt 2.9.2);
- Voorstelling van de leden van de Plenaire Vergadering (zie 3.2.2);
- Bevraging van de psychologen (zie 2.2.1.3);
- Optimalisatie van de website met betrekking tot de perceptie van het tuchtrecht en de Tuchtraad;
- Publicatie van de jurisprudentie wat voor meer transparantie zorgt (zie 2.3.1.2);
- ...

Bepaalde aspecten konden we nog niet aanpassen of verbeteren, zoals de representativiteit van alle psychologen door rechtstreeks verkiezingen. Hiervoor is immers een wetswijziging nodig, wat in overleg met het kabinet van de minister van Middenstand moet gebeuren (zoals aangegeven onder punt 2.4 - Project: evolutie van de Psychologencommissie).

In ieder geval zullen we onze transparantie en communicatie blijven verbeteren om alle misverstanden te vermijden.

2.6 ONDERZOEKSPROJECTEN

Vanuit de wens om te investeren in de toekomst van het beroep heeft de Psychologencommissie aan het begin van zomer van 2017 een aanbesteding gelanceerd voor twee onderzoeksprojecten. Deze twee projecten hebben betrekking op twee belangrijke onderwerpen voor de werking in de praktijk van het beroep van psycholoog:

- Zorgnood en -aanbod in de klinische psychologie: deze studie heeft als doel te bepalen hoeveel psychologische zorg nodig is op bevolkingsniveau en beoogt eventuele regionale verschillen in kaart te brengen;
- Werkterrein school- en educatieve psychologie: dit project wil voor een beter totaalinzicht zorgen op het terrein van de educatieve en schoolpsychologie in België. De resultaten zouden kunnen worden gebruikt voor een betere inschatting van de noden van de sector en van eventuele vragen naar verandering van de bestaande omkadering ervan.

Beide studies streven dus naar een beter inzicht in het beroep van psycholoog.

Tijdens de plenaire vergadering van 15 september 2017 hebben de leden twee voorstellen gekozen van hetzelfde interuniversitaire consortium bestaande uit KULeuven, UGent, VUB, ULg, UCL en UMons.

De oorspronkelijke oproep kunt u nalezen op onze websitepagina www.compsy.be/onderzoeksprojecten

Het volgende jaarverslag zal meer informatie bevatten over het verloop van deze projecten.

2.7 INFORMATIEVERSPREIDING EN ZICHTBAARHEID VAN DE PSYCHOLOGENCOMMISSIE

2.7.1 Informatiecampagne voor pas afgestudeerde masters in de psychologie

In 2016 werd een nieuwe informatiecampagne gelanceerd naar pas afgestudeerde masters in de psychologie. Ook in 2017 hebben we onze posters en folders voor studenten verspreid via de verschillende kanalen van de Belgische universiteiten.

2.7.2 Informatiecampagne voor de cliënten van psychologen

Onze nieuwe folder voor cliënten of patiënten verscheen in het najaar van 2016. Deze is digitaal beschikbaar op onze website onder de knop 'Publicaties': www.compsy.be/folder-voor-clienten-van-psychologen.

Daarnaast kan de folder ook gratis in papieren versie worden besteld. De folder werd in de loop van 2017 verspreid onder de psychologen en via instanties in contact met patiënten.

Tabel 13 - Aantal brochures verstuurd

	NL	FR	Totaal
Naar psychologen	8.698	6.560	15.258
Naar andere instanties	511	470	980

2.7.3 Campagne voor de werkgevers

In de tweede helft van 2017 hebben we, op vraag van de plenaire vergadering, een campagne opgestart gericht naar de werkgevers van psychologen.

Contacten werden gelegd met de vertegenwoordigers van verschillende organisaties die actief zijn in de ziekenhuis- of educatieve sector. We zullen op dit piste blijven werken.

Meer informatie over deze vergaderingen vindt u in hoofdstuk 2.8 Overleg met de partners.

2.7.4 Website

De bestaande pagina's van onze website www.compsy.be werden geüpdatet en aangevuld en nieuwe inhoud werd toegevoegd om meer informatie, meer transparantie te geven en ook om psychologen beter informeren..

2.7.4.1 Themadossiers

2.7.4.1.1 Informatie voor klinisch psychologen

“De klinisch psycholoog en de wet op de patiëntenrechten”

Via hun opname in de gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen worden klinisch psychologen beschouwd als een beoefenaar van een gezondheidszorgberoep en zijn ze ook gebonden aan de wet op de patiëntenrechten. In dit dossier lichten we toe wat precies onder de wet patiëntenrechten valt gaan we in op de implicaties voor klinisch psychologen.

Het dossier is in zijn geheel na te lezen op onze website:

www.compsy.be/thematische-dossiers

“Het patiëntendossier van klinisch psychologen”

Met hun opname in de gecoördineerde wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen zijn klinisch psychologen gebonden aan de wet op de patiëntenrechten en hebben hun patiënten voortaan recht op een zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard patiëntendossier. Een patiëntendossier dient verschillende doelstellingen maar is in de eerste plaats een werkinstrument: het brengt alle informatie over de patiënt samen en helpt de zorgverlener om continue zorg aan te bieden.

In dit dossier vindt u een antwoord op verschillende vragen die rond dit patiëntendossier leven. Het is in zijn geheel na te lezen op onze website:

www.compsy.be/thematische-dossiers

“De vertrouwenspersoon in de wet op de patiëntenrechten”

Een wilsbekwame patiënt kan zich laten bijstaan door een vertrouwenspersoon bij de uitoefening van zijn patiëntenrechten, zoals bij:

- Het recht om alle informatie te ontvangen die op de patiënt betrekking heeft en nodig is om inzicht te krijgen in zijn gezondheidstoestand en de vermoedelijke evolutie ervan.
- Het recht op inzage en afschrift van het patiëntendossier.

Meer informatie over de vertrouwenspersoon vindt u in ons dossier hierover op onze website:

www.compsy.be/thematische-dossiers

2.7.4.1.2 Over de begeleiding van minderjarigen

“Het ouderlijk gezag”

Het ouderlijk gezag omvat een heel aantal rechten en plichten, waaronder alle belangrijke beslissingen die voor of over het kind worden genomen. Onder normale omstandigheden zijn het de ouders die deze beslissingen op zich nemen.

Dit ouderlijk gezag heeft steeds een functioneel en doelgebonden karakter: het dient het belang van het kind. De ontwikkeling en het welzijn van de minderjarige moeten steeds het uitgangspunt zijn in de beslissingen die zij nemen.

Ook psychologen moeten met het ouderlijk gezag rekening houden wanneer zij beslissingen nemen met betrekking tot minderjarigen. Meer informatie hierover vindt u op ons dossier hierover op onze website: www.compsy.be/begeleidingminderjarigepatienten

“De wilsbekwaamheid van een minderjarige”

Het wordt algemeen aanvaard dat een toename van de maturiteit en de autonomie van een minderjarige hand in hand gaat met een afname van de voorrechten en bevoegdheden van zijn ouders. Dit principe komt niet alleen expliciet aan bod in de deontologische code, maar ook in verschillende wetteksten.

Ook psychologen moeten met de wilsbekwaamheid van minderjarigen rekening houden wanneer zij beslissingen nemen met betrekking tot hun begeleiding. Meer informatie hierover vindt u op ons dossier hierover op onze website: www.compsy.be/begeleidingminderjarigepatienten

“De begeleiding van minderjarige patiënten”

Indien u met minderjarigen werkt, is de kans groot dat u weleens te maken krijgt met conflicten tussen de ouders of meningsverschillen tussen ouders en kind. Omgaan met deze situaties is soms allesbehalve eenvoudig. U moet niet alleen oog hebben voor de rechten van de ouders, u dient ook voldoende aandacht te schenken aan de rechten, de wensen en de zorgnood van de minderjarige zelf. Het belang van de minderjarige moet bovendien steeds het uitgangspunt zijn in de beslissingen die u neemt.

In dit dossier schetsen wij een richtinggevend kader dat u op weg helpt bij het zoeken naar een geschikte oplossing. Het belangrijkste vertrekpunt is daarbij de wilsbekwaamheid van de minderjarige. Bij niet-wilsbekwame minderjarigen speelt bovendien de uitoefening van het ouderlijk gezag een essentiële rol.

Het dossier is in zijn geheel na te lezen op onze website:

www.compsy.be/thematische-dossiers

2.7.4.1.3 Over het beroepsgeheim

“Getuigenis in rechte”

Het strafwetboek voorziet een uitzondering op het beroepsgeheim voor de getuigenis in rechte. Maar wat houdt zo'n getuigenis precies in? Bent u verplicht om te getuigen? Mag of moet u de vragen van de rechter beantwoorden? Omdat het antwoord op deze kwesties niet altijd duidelijk is, geven we in dit dossier wat meer uitleg.

Het dossier is in zijn geheel na te lezen op onze website:

www.compsy.be/thematische-dossiers

“Inbeslagname van dossiers”

Wanneer een psycholoog of zijn/haar cliënt betrokken is in een misdrijf kan de onderzoeksrechter zijn/haar dossiers in beslag nemen in het kader van:

- Een huiszoeking van zijn praktijk,
- Een gerichte inbeslagname van een specifiek dossier.

Hoewel een psycholoog een inbeslagname niet kan voorkomen of weigeren, zijn er wel een aantal regels van toepassing. Zo is niet eender welk document vatbaar voor een inbeslagname en heeft de psycholoog nog steeds het recht om verzet aan te tekenen indien hij/zij oordeelt dat een document onder zijn/haar beroepsgeheim valt. In dit dossier geven wij hierover meer uitleg.

Het dossier is in zijn geheel na te lezen op onze website: www.compsy.be/thematische-dossiers

2.7.5 Social media

2.7.5.1 Facebook

2017 was een zeer belangrijk jaar voor de uitbouw van onze Facebook-community. Dit online communicatiekanaal is interessant gebleken om psychologen op een iets andere manier te bereiken, ingegeven vanuit onze inspanningen om transparanter te communiceren. Op de Facebook-pagina deelden we meer informele berichten over bijvoorbeeld de uitbreidingswerken aan de kantoren van de Psychologencommissie en de deelname van ons team aan evenementen.

De Facebook-pagina van de Psychologencommissie is bereikbaar op www.facebook.com/compsyBelgium

2.7.5.2 Enkele cijfers

Tabel 14 - Evolutie van het aantal Facebook-volgers

	1 januari 2017	31 december 2017	%
Volgers	1.015	1.799	+77%
Vind-ik-leuks	1.005	1.605	+60%

Tabel 15 - Algemene statistieken van Facebook

Berichten	41
Reacties	64
Delingen	247
Vind-ik-leuks	1.256

2.7.5.3 Andere sociale media platformen

Daarnaast gebruikten we ook vaker andere social media kanalen om te communiceren met de psychologen, denk maar aan Twitter. Dat zullen we in de toekomst blijven doen. In het volgende jaarverslag zult u daar bijgevolg ook informatie over vinden.

2.7.6 Bijdrage als spreker of aanwezigheid op activiteit

Het is ondertussen een gewoonte geworden dat onze medewerkers in de faculteiten Psychologie een presentatie geven over onze werking of over de deontologie en het tuchtrecht (zie tabel 16). Daarnaast verhogen zij de zichtbaarheid van de Psychologencommissie door deel te nemen aan relevante activiteiten voor de doelgroepen, zoals met een informatiestand (zie tabel 17) of door deelname aan netwerkactiviteiten (zie tabel 18). Op die manier houden onze medewerkers voeling met belangrijke evoluties binnen het domein van de psychologie.

” 2017 WAS EEN BIJZONDER JAAR DOOR DE ENORME HOEVEELHEID WERK DIE DE TUCHTRAAD HEEFT VERZET MET DE EERSTE BESLISSINGEN OPGENOMEN IN DE BROCHURE OVER DE JURISPRUDENTIE...

Tabel 16 – Overzicht van de bijdrages van de Psychologencommissie als spreker

Aard van bijdrage	Thema	Datum
Gastcollege voor studenten psychologie, UCL	De inschrijving, de deontologie en het tuchtrecht	09/02/2017
Gastcollege voor studenten psychologie, KU Leuven	De inschrijving, de deontologie en het tuchtrecht	24/02/2017
Gastcollege voor studenten psychologie, VUB	De inschrijving, de deontologie en het tuchtrecht	15/03/2017
Gastcollege voor studenten psychologie, KU Leuven	De inschrijving, de deontologie en het tuchtrecht	22/05/2017

Tabel 17 – Aanwezigheden als standhouder op een activiteit

Activiteit	Datum
Standhouder op kick-off receptie, voor masterstudenten psychologie, KU Leuven	13/03/2017
Standhouder op de studiedag van de Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen (VVKP)	12/05/2017

Tabel 18 – Deelname aan activiteiten zoals workshops en studiedagen

Titel en organisatie	Thema	Datum
Eerstelijnsconferentie <i>Reorganisatie van de eerste lijn in Vlaanderen</i> , Agentschap Zorg en Gezondheid	Voorstel voor de hervorming van de eerste lijn in Vlaanderen	16/02/2017
Conferentie <i>Building trust in people and places</i> van Professional Standards Authority	Conferentie waarop studies over en belangrijke verbeteringen van de wetgeving voor vrije beroepen werden voorgesteld	09/03/2017
Studiedag <i>Europese Verordening Gegevensbescherming, Zorgnet-Icuro</i>	Studiedag over de nieuwe Europese GDPR-wetgeving (AVG - Algemene Verordening Gegevensbescherming) die op 25 mei 2018 in voege treedt	09-10/03/2017
<i>Dag van het Vrije Beroep</i> van de Federatie Vrije Beroepen	Avondevent met externe communicatie als centrale thema en netwerkmoment	25/04/2017
Symposium <i>Medisch recht</i> door rechtsfaculteit KULeuven	Het medisch recht met focus op klinische psychologen en thema's als de klinisch psycholoog als nieuwe beroepsbeoefenaar en de relatie met de patiënt, of de wet tot regeling van de geestelijke gezondheidszorgberoepen	11/05/2017

Titel en organisatie	Thema	Datum
Studiedag <i>De klinisch psycholoog als gezondheidszorgberoep - Een roadmap van wet naar praktijk</i> van de Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen (VVKP)	Kritische blik op en onderzoek naar de klinisch psycholoog als gezondheidszorgberoep, inclusief netwerkmoment	12/05/2017
Symposium over de IT-evoluties voor geestelijke gezondheidszorgberoepen van de Vlaamse Beroepsvereniging van Zelfstandige Verpleegkundigen	Kritische blik op en onderzoek naar de informatica-evoluties voor de geestelijke gezondheidszorgberoepen	16/05/2017
Studiedag <i>Innovaties in de geestelijke gezondheidszorg</i> van www.Zorgbeleid.be , permanente interuniversitaire opleiding	Concrete praktijkvoorbeelden ter illustratie van de dynamiek van de innovaties op het vlak van geestelijke gezondheidszorg en discussieforum over innovatie en netwerkmogelijkheid	18/05/2017
Symposium <i>Welke toekomst voor de gezondheidszorgberoepen in België?</i> van de UNPLIB	Competentieoverdracht naar het Waalse gezondheidsnet; btw-dreiging voor groepspraktijken binnen de gezondheidszorg; sociaal statuut van zelfstandigen binnen de gezondheidszorg.	20/05/2017
<i>Psycholoog van het jaar</i> van Gentse Alumni Psychologie (GAP)	Uitreiking van prijs van psycholoog van het jaar en netwerkmoment	23/05/2017
<i>European Congress of Psychology van EFPA</i> , European Federation of Psychologists' Associations	Diverse thema's: deontologie, bijscholing, best practices...	11-14/07/2017
Nieuwjaarsreceptie, Unizo	Vertrek van afgevaardigd bestuurder en netwerkmoment	19/09/2017
Colloquium <i>De communicatie beroepsbeoefenaar-patiënt: welke goede praktijken?</i> van FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu	Goede praktijken voor de communicatie beroepsbeoefenaar-patiënt, tijdens de verschillende stappen van de patiëntenzorg beschreven in de wet "rechten van de patiënt"	24/11/2017
Voorstelling van de implicaties van koninklijk besluit 78 voor de klinisch psychologen in ziekenhuizen van KUL-UPC, universitaire psychiatrisch centrum	Uitleg over de gevolgen van het koninklijk besluit 78 met betrekking tot de uitoefening van gezondheidszorgberoepen voor klinisch psychologen die in ziekenhuizen werken	28/11/2017
Infosessie <i>GDPR</i> van Unizo	Infosessie over de nieuwe Europese GDPR-wetgeving (AVG - Algemene Verordening Gegevensbescherming) die op 25 mei 2018 in voege treedt	06/12/2017

2.8 OVERLEG MET DE PARTNERS

Hieronder geven we een overzicht van eenmalige (tabel 19) en regelmatige (tabel 20) overlegmomenten waaraan onze directeur en/of onze medewerkers hebben deelgenomen.

Tabel 19 – Éénmalige overlegmomenten met directeur en/of stafmedewerkers

Gesprekspartner	Thema	Datum
Le Guide Social	Gesprek over de open brieven gericht aan de Psychologencommissie	07/02/2017
Chiara Aquino, Cédric Boussart en Hélène Coppens, psychologen	Gesprek over de open brieven gericht aan de Psychologencommissie	24/02/2017
COPEL-COBES	Gesprek over de open brieven gericht aan de Psychologencommissie	24/02/2017
Belgische Federatie van Psychologen (BFP)	Administratie en samenwerking voor de hernieuwingen	21/09/2017
Sectie klinische psychologie van de Belgische Federatie van Psychologen (BFP)	Observatie en gesprekken binnen de werkgroep van de BFP ter voorbereiding van de bijdragen aan de federale raad voor geestelijke gezondheidszorgberoepen	28/09/2017
Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF) & Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV)	Missie, interne organisatie, communicatie, informatica...	05/10/2017
UNESSA – Federatie van instellingen en gespecialiseerde diensten voor hulp aan volwassenen en jongeren	Informatiecampagne naar werkgevers van psychologen	17/10/2017
EFPA, European Federation of Psychologists' Associations	Uitwisseling van informatie en ideeën over de reglementering van het beroep in Europa	19/12/2017

Tabel 20 – Regelmatige overlegmomenten waaraan onze directeur heeft deelgenomen

Overlegpartner	Thema	Aantal
Kabinet minister Borsus/Ducarme en/of minister De Block	Onze werking, onze toekomstige evolutie en herschrijving van de deontologische code	3
Overleg Zelfstandige Zorgverstrekkers van de Federatie Vrije Beroepen	Informatie-uitwisseling, netwerking en toelichtingen door bijv. minister of kabinetsmedewerkers, steeds met focus op gezondheidszorg	4
Raad van Bestuur van de Federatie Vrije Beroepen	Overleg over het bestuur van de organisatie in kwestie, informatie-uitwisseling en netwerking, toelichtingen door bijv. ministers of kabinetsmedewerkers	3
Commission Santé van de Union des professions libérales et intellectuelles de Belgique (Unplib)	Informatie-uitwisseling, netwerking en toelichtingen door bv. minister of kabinetsmedewerkers, steeds met focus op gezondheidszorg	4

Overlegpartner	Thema	Aantal
Platform Ordes en Instituten (POI)	Informatie-uitwisseling over de evolutie van de wetgeving en de samenwerking tussen de ordes en instituten, netwerkmoment en adhoc uitleg, bijv. door de minister of een kabinetsmedewerker	2
Raad van Bestuur van het Platform Ordes en Instituten (POI)	Overleg over het bestuur van de organisatie in kwestie, informatie-uitwisseling en netwerking, toelichtingen door bijv. ministers of kabinetsmedewerkers	3
CEPLIS, European Commission & Parlement	Voorstel van de Europese Unie voor een richtlijn betreffende een evenredigheidsbeoordeling voor gereguleerde beroepen	2

2.9 PLENAIRE VERGADERING

2.9.1 Aantal zittingen

De plenaire vergadering kwam in 2017 viermaal bijeen, meer bepaald op de data vermeld in tabel 21.

Tabel 21 - Plenaire vergaderingen in 2017

Data Plenaire Vergadering

17/03/2017
16/06/2017
15/09/2017
15/12/2017

2.9.2 Verslagen van de plenaire vergaderingen

Volgend op het verzoek om transparanter te communiceren over haar werking heeft de Psychologencommissie een aantal concrete maatregelen genomen, waaronder de publicatie van de verslagen van de Plenaire Vergaderingen vanaf de Plenaire Vergadering van maart 2017.

Vandaag kunnen alle verslagen sinds de Plenaire Vergadering van maart 2017 nagelezen worden op www.compsy.be/verslagen-van-de-plenaire-vergaderingen

2.10 FINANCIËEL RAPPORT

Om de transparantie van onze inkomsten en uitgaven te vergroten stellen wij voortaan ons financieel rapport publiek toegankelijk. Hieronder vindt u het financieel rapport.

Financieel rapport 2017

Inkomsten	880.531,89 €
1. Jaarlijkse erkenningsbijdrage voor de inschrijving als psycholoog (eerste aanvragen en hernieuwingen)	877.946,84 €
2. Andere : intresten, restituties, recuperaties, enz.	2.585,05 €
Uitgaven	-1.063.168,92 €
1. Personeel : salarissen, RSZ-bijdragen, verplaatsingen, opleidingen, sociaal secretariaat, enz.	-503.373,56 €
2. Evenementen: catering, fotograaf, verslaggeving, enz.	-3.890,15 €
3. Externe experts : advocaten, juristen, vertalers, graphisch ontwerpers, bemiddelaars, boekhouder, enz.	-131.085,02 €
4. Burelen, vergaderzalen, kopieermachine, enz. : huur, huurlasten, onderhoud, reparaties, belastingen	-83.051,61 €
5. Tuchtraad, Plenaire, Bureau, werkgroepen, enz. : vergoedingen, verplaatsingskosten, catering, enz.	-108.141,47 €
6. Website, databank, online betalingssysteem, online archief, nieuwsbriefsysteem, enz.	-91.466,61 €
7. Drukkerijen & publiciteit : brieven, erkenningskaarten, folders, affiches, advertenties, enz.	-35.914,85 €
8. Portkosten, postzegels, telefonie & Internet	-47.723,48 €
9. Bijdragen federaties van vrije beroepen - UNPLIB & FVIB	-19.468,12 €
10. Meubels, computers, enz.	-16.938,89 €
11. Bureelbenodigdheden en diverse goederen : papier, briefomslagen, software, boeken, documentatie, enz.	-20.720,24 €
12. Andere : herwaarderingen, bankkosten, verzekeringen, enz.	-1.394,92 €
Resultaat	-182.637,03 €

3. OVER DE PSYCHOLOGENCOMMISSIE

3.1 MISSIE EN TAKEN

De Psychologencommissie is een onafhankelijke publieke instantie op federaal niveau. Ze is bevoegd voor de titelbescherming en de deontologie van alle psychologen in België, ongeacht hun nationaliteit, beroepscontext of statuut. Haar werking wordt bepaald door wetten en koninklijke en ministeriële besluiten en valt onder het toezicht van onze voogdijminister, de minister van Middenstand.

De bescherming van personen die beroep doen op de dienst van een psycholoog vloeit voor onze missie van publieke belang. Dit doet onze Tuchtraad met de garanderen van de naleving van de toepassing van de deontologische code en zo het vertrouwen in de discipline te bevorderen.

Wil men in België de bij wet beschermde titel van psycholoog gebruiken, dan moet men zich bij de Psychologencommissie inschrijven als psycholoog. Dit geldt zowel voor zelfstandigen als voor psychologen in loondienst. Via zijn inschrijving engageert de psycholoog zich tot het naleven van de deontologische code voor psychologen (die verankerd is in een koninklijk besluit).

De Psychologencommissie doet niet aan belangenverdediging van psychologen

In de Plenaire Zitting van de Psychologencommissie zetelen de afgevaardigden van de beroepsverenigingen voor psychologen die daartoe erkend zijn door de minister van Middenstand. De Psychologencommissie is evenwel niet te vergelijken met een beroepsvereniging. Zo mag ze, als publieke instantie en in tegenstelling tot de beroepsverenigingen, niet aan belangenverdediging van psychologen doen.

Niettemin komt haar missie - de bescherming van cliënten/patiënten van psychologen via het beheer van een lijst van psychologen, een deontologische code en een Tuchtraad - wel het vertrouwen in de discipline ten goede. Via zelfregulatie zorgt zij er bovendien voor dat psychologen zelf betrokken blijven in de deontologische invulling van hun beroep. Bijgevolg is het bestaan van een zelfregulerend beroepsorgaan als de Psychologencommissie in het belang van alle psychologen.

Hoe wil de Psychologencommissie invulling geven aan haar missie?

- Ze regulariseert het gebruik van de titel van psycholoog via een inschrijvingsprocedure. Zo biedt ze bescherming tegen misbruik van de titel door onbevoegden.
- Ze houdt de officiële lijst van psychologen in België bij en stelt deze online toegankelijk voor het brede publiek.
- Ze kijkt toe op een ethisch correcte invulling van de discipline en gebruikt hiervoor de juridisch verankerde deontologische beroepscode of plichtenleer als toetssteen.
- Haar Tuchtraden regelen de ontvangen klachten en leggen op een sanctie uit in geval van schending van de deontologie.
- Ze is een volwaardige gesprekspartner voor overheden en stakeholders, maar enkel en alleen omtrent zaken die verband houden met de titel en de deontologie van psycholoog.
- Ze wenst in te zetten op een betere sensibilisering van het brede publiek over de deskundigheid van psychologen en hun engagement om hoge ethische normen na te leven.

Het verschil met de beroepsverenigingen in een oogopslag

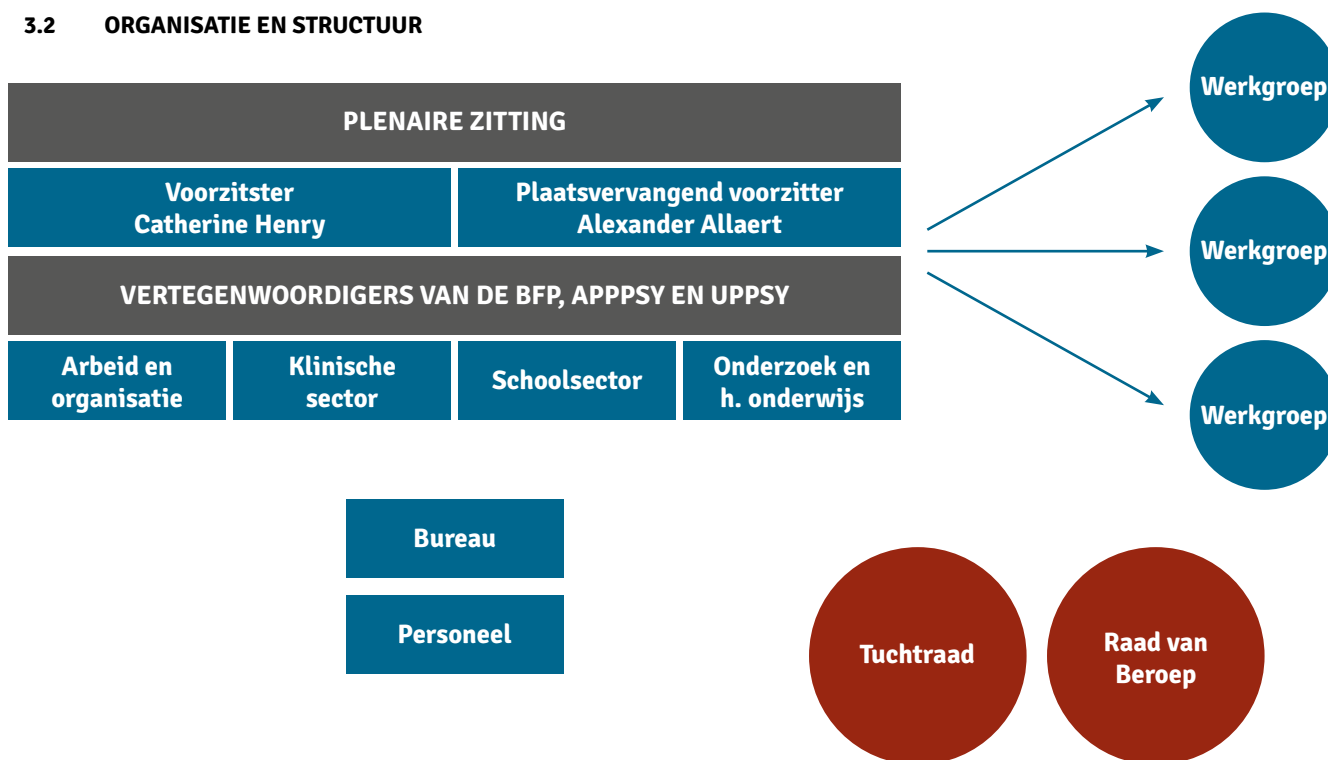
De Psychologencommissie:

- federale overheidsinstelling
- taken bij wet vastgelegd
- de inschrijving voor de titel van 'psycholoog' is wettelijk verplicht
- een inschrijvingsprocedure om de titel van 'psycholoog' te mogen gebruiken
- deontologische code
- bescherming van cliënten/patiënten van psychologen
- aanspreekpunt bij klachten over psychologen

Een beroepsfederatie of -vereniging:

- vereniging zonder winstoogmerk
- belangenverdediging van hun leden
- ondersteuning bij de uitoefening van het beroep
- takenpakket varieert van vereniging tot vereniging
- kortingen op abonnement aan psychologische tijdschriften, navormingen, voordelige bijdragen aan professionele verzekeringen, verstrekking van beroepsinformatie enz.
- lidmaatschap niet verplicht, wel aangeraden.

3.2 ORGANISATIE EN STRUCTUUR

3.2.1 Begeleidingsproject ter verbetering van de werking

Volgend op een vraag van het personeel aan het Bureau met betrekking tot de werking van de Psychologencommissie, heeft het Bureau beslist om een externe consultant aan te stellen die onze organisatie kan begeleiden bij:

- Het uittekenen van een nieuw organigram;
- Het opstellen van de nieuwe functiebeschrijvingen;
- Het definiëren van de vereiste competenties voor de globale werking van de instantie.

Bij de zoektocht naar de consultant speelden criteria zoals de kostprijs, het vermogen om met emoties om te gaan, de kwaliteit van de consultant en de kwaliteit van het project een rol. Deze consultant begon een analysefase van de situatie en interviewde de verschillende betrokken partijen en stelde in juli een verslag voor aan het Bureau.

Op dit verslag volgde een omvangrijke opdracht onder leiding van Julie Laloo, lid van de plenaire vergadering. Zij werd ingeschakeld als externe partij voor de uitvoering van de conclusies van dit verslag en trok zich bijgevolg ook terug uit het Bureau en van de Plenaire Zitting. Deze opdracht had als doel de communicatie en de uitwisselingen tussen de verschillende organen van de Psychologencommissie te verbeteren en te verduidelijken, en daarnaast ook ieders rol duidelijk te definiëren. Dankzij dit verslag konden de HR-procedures herwerkt worden.

Meer informatie over de toepassing van dit verslag in de verslagen van de plenaire vergaderingen van 2017 vindt u op www.compsy.be/verslagen-van-de-plenaire-vergaderingen

3.2.2 De afgevaardigden van de erkende beroepsverenigingen in de plenaire vergadering

De Psychologencommissie bestaat uit de commissieleden die zetelen in de Plenaire Zitting. Deze komt driemaandelijks bijeen en wordt telkens voorgezeten door een advocaat, aangewezen als voorzitter door de minister van Middenstand. Tijdens deze vergaderingen zijn beslissingen genomen in verband met de werking en problematieken gelinkt aan de inschrijving en de deontologie van de psychologen.

Onder de effectieve commissieleden zijn er stemhebbende leden en raadgevende leden. Per stemhebbend en raadgevend lid wordt er ook een plaatsvervanger aangeduid (zie tabel 22). Alle leden voeren hun mandaat uit als vrijwilliger en worden hier dus niet voor vergoeden.

De Commissieleden zijn afgevaardigden van de door de overheid erkende beroepsverenigingen:

- de Belgische Federatie van Psychologen (BFP-FBP),
- l'Association des Psychologues Praticiens d'orientation Psychanalytique (APPPsy),
- l'Union Professionnelle des Psychologues (l'UPPSy)¹.

Deze beroepsverenigingen werden door onze voorgedijminister, de minister van Middenstand, erkend als representatieve 'nationale beroepsvereniging voor psychologen'. Om deze erkenning te bekomen dienden zij een aanvraag in bij de betreffende minister.

1. UPPsy werd UPPsy-BUPsy (Beroeps Unie van Psychologen) op 4 december 2017 om de Franstaligen en de Nederlandstaligen te voorstellen binnen hun beroepsvereniging.

Tabel 22 - Overzicht van de afgevaardigden die deel uitmaken van de plenaire vergadering van de Psychologencommissie.

Sector	Familienaam	Voornaam	Beroepsvereniging	Mandaat	Stem	Taal
NEDERLANDSTALIGE ZETELLENDE LEDEN						
Onderzoek	Proost	Karin	BFP-FBP	Effectief	x	NL
Onderzoek	Verhofstadt	Lesley	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
Onderzoek	Uzieblo	Katarzyna	BFP-FBP	Effectief	x	NL
Onderzoek	Van Hoof	Elke	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
Arbeid & Organisatie	De Witte	Karel	BFP-FBP	Effectief	x	NL
Arbeid & Organisatie	Schouteten	Jo	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
Arbeid & Organisatie	Van Lishout	Bie	BFP-FBP	Effectief	x	NL
Arbeid & Organisatie	Van Daele	Judith	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
School	Plasschaert	Lien	BFP-FBP	Effectief	x	NL
School	Ryckaert	Ilse	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
School	D'Oosterlinck	Patrick	BFP-FBP	Effectief	x	NL
School	Lietaert	Leen	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
Klinisch	Lowet	Koen	BFP-FBP	Effectief	x	NL
Klinisch	Hilderson	Michaël	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
Klinisch	Van Daele	Tom	BFP-FBP	Effectief	x	NL
Klinisch	Delfosse	Lynn	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	NL
FRANSTALIGE ZETELLENDE LEDEN						
Onderzoek	Fouchet	Philippe	BFP-FBP	Effectief	x	FR
Onderzoek	Blavier	Adélaïde	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	FR
Onderzoek	Rozenberg	Alain	APPPSY	Effectief	x	FR
Onderzoek	Widart	Frédéric	APPPSY	Plaatsvervangend	x	FR
Onderzoek	Ucros	Claudia	UPPSY	Effectief		FR
Onderzoek	Mathieu	Bernard	UPPSY	Plaatsvervangend		FR
Arbeid & Organisatie	Laermans	Christine	BFP-FBP	Effectief	x	FR
Arbeid & Organisatie	Parisse	Johan	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	FR
Arbeid & Organisatie	Laloo ¹	Julie	BFP-FBP	Effectief	x	FR
Arbeid & Organisatie	Penxten	Jerry	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	FR
Arbeid & Organisatie	Drory	Diane	APPPSY	Effectief		FR
Arbeid & Organisatie	Robin	Didier	APPPSY	Plaatsvervangend		FR
Arbeid & Organisatie	Hanquet	Chantal	UPPSY	Effectief		FR
Arbeid & Organisatie	Gontier	Alain	UPPSY	Plaatsvervangend		FR

1. Julie Laloo was tot september lid van de Plenaire Zitting. Nadien nam zij als extern consultant het begeleidingsproject van de Psychologencommissie voor haar rekening, zoals toegelicht onder punt 3.2.1.

School	Frenkel	Stephanie	BFP-FBP	Effectief	x	FR
School	Cassiers	Marie-Claude	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	FR
School	Lenzen	Brigitte	APPPSY	Effectief	x	FR
School	Rauis	Françoise	APPPSY	Plaatsvervangend	x	FR
School	Defossez	Philippe	UPPSY	Effectief		FR
School	Declercq	Violaine	UPPSY	Plaatsvervangend		FR
Klinisch	Chauvier	Pauline	BFP-FBP	Effectief	x	FR
Klinisch	Vassart	Quentin	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	FR
Klinisch	Haot	Patrick	BFP-FBP	Effectief	x	FR
Klinisch	Gerard	Emilie	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	FR
Klinisch	Nadeau	Chloë	BFP-FBP	Plaatsvervangend	x	FR
Klinisch	De Keuleneer	Alain	APPPSY	Effectief		FR
Klinisch	Florence	Jean	APPPSY	Plaatsvervangend		FR
Klinisch	Kestemont	Paul	UPPSY	Effectief		FR
Klinisch	Vermeulen	Martine	UPPSY	Plaatsvervangend		FR

Deze laatste ging vervolgens na of de beroepsvereniging in kwestie beantwoordt aan de wettelijke criteria, zoals beschreven in het 'Koninklijk besluit van 21 mei 1996 tot regeling van de erkenning van de nationale beroepsfederaties van psychologen en van de vertegenwoordiging van de erkende federaties in de Psychologencommissie'.

Het aantal zetels per vereniging, alsook de mandaten (stemhebbend of raadgevend) worden toegekend in functie van het ledenaantal van elke beroepsvereniging. Hoe meer aangesloten leden, hoe meer afgevaardigden van de betreffende beroepsvereniging er kunnen zetelen binnen de plenaire en hoe meer stemmen deze krijgen.

De commissieleden, allen ingeschreven als psycholoog op de lijst, belichamen de verschillende sectoren binnen de beroepsgroep:

- School en educatie,
- Arbeid en organisatie,
- Klinische,
- Hoger onderwijs en onderzoek.

Deze sectoren worden vertegenwoordigd door zowel Franstalige als Nederlandstalige psychologen. Tabel 22 biedt een overzicht van de afgevaardigden die in 2017 deel uitmaakten van de plenaire vergadering van de Psychologencommissie. De volledige voorstelling van deze Commissieleden is terug te vinden op www.compsy.be/voorstelling-commissieleden

Een effectief stemgerechtigd of raadgevend lid kan steeds de Plenaire Vergadering bijwonen, waarvan enkel de stemgerechtigden kunnen stemmen beslissingen. Een plaatsvervangend lid woont de Vergadering in principe enkel bij indien een effectief stemhebbend of een raadgevend lid van zijn beroepsvereniging en taalgroep niet kan zetelen. De plaatsvervanger kan enkel stemmen indien deze een effectief stemhebbend lid vervangt.

Zoals aangegeven onder punt 2.9 zijn de verslagen van de plenaire vergadering beschikbaar op www.compsy.be/verslagen-van-de-plenaire-vergaderingen

3.2.3 Het Bureau

Het Bureau komt op regelmatige basis samen om de Plenaire Vergaderingen voor te bereiden en om op korte termijn beslissingen te nemen over de werking van de Psychologencommissie. Het Bureau fungeert ook als een filter voor vragen zodat het takenpakket van de Plenaire verlicht wordt. Ook bepaalde beheerszaken worden door haar afgehandeld, indien de Plenaire Zitting het Bureau hiervoor mandateert.

De bureauleden hebben een frequenter contact met de staf en dus een betere kijk op de dagelijkse werking. Zo legt ze de brug tussen het vaste personeel en de zetelende Commissieleden die tijdens de Plenaire Vergadering beslissingen nemen.

De samenstelling van het **Bureau** in 2017 was de volgende:

Catherine Henry
Voorzitster

Prof. Em. Karel De Witte
Secretaris,
Afgevaardigde van de BFP-FBP

Koen Lowet
Schatbewaarder,
Afgevaardigde van de BFP-FBP

Edward Van Rossen
Directeur

Diane Drory
Afgevaardigde van APPpsy

Julie Laloo¹
Afgevaardigde van BFP-FBP

3.2.4 De Tuchtraden

De Psychologencommissie kent twee tuchtrechtelijke instanties die bevoegd zijn voor het onderzoeken van inbreuken op de deontologische code van psychologen: een Tuchtraad en een Raad van Beroep. Deze raden nemen een onafhankelijke positie in binnen de Commissie. De Tuchtraad en de Raad van Beroep omvatten elk een Nederlands- en een Franstalige kamer. Elke kamer wordt voorgezeten door een advocaat of een magistraat benoemd door onze voogdijminister, de minister van Middenstand Denis Ducarme (en ook door zijn voorganger Willy Borsus). Hieronder vindt u een overzicht van de Voorzitters van de Tuchtraad en van de Raad van Beroep (d.d. 31 december 2017).

Kris Luyckx
Voorzitter Nederlandstalige
kamer Tuchtraad

Jean-Pierre Dardenne
Voorzitter Franstalige kamer
Tuchtraad

Willem van Betsbrugge
Voorzitter Nederlandstalige kamer
Raad van Beroep

Sébastien Humblet
Voorzitter Franstalige kamer
Raad van Beroep

De aanstelling van de plaatsvervangende Voorzitters verwachten we in de loop van 2018. De afwezigheid van een plaatsvervangend Voorzitter kan immers een probleem vormen voor de klachtenbehandeling. Het kan voorvallen dat de 'effectieve' Voorzitter niet kan zetelen omdat hij zijn onpartijdigheid in een bepaalde zaak niet kan verzekeren. Dit is bijvoorbeeld het geval als de Voorzitter familiebanden heeft met de klager of de beklaagde psycholoog. Bij gebrek aan een plaatsvervanger kunnen dergelijke klachten niet worden behandeld. De Psychologencommissie verzocht het Kabinet van Minister Ducarme dan ook om plaatsvervangers aan te stellen.

1. Julie Laloo was tot september lid van de Plenaire Zitting. Nadien nam zij als extern consultant het begeleidingsproject van de Psychologen commissie voor haar rekening, zoals toegelicht onder punt 3.2.1.

De leden van de Raden zijn psychologen die ingeschreven zijn op de lijst bijgehouden door de Psychologencommissie. Zij werden in 2014 democratisch verkozen door hun 'peers'. Tabel 23 geeft een overzicht van de effectieve en plaatsvervangende leden per kamer.

Tabel 23 - Overzicht van de effectieve en plaatsvervangende leden van de Tuchtraden

Leden Nederlandstalige Kamer Tuchtraad

Effectief lid	Ingrid Delameillieure
Effectief lid	Ingrid De Paep
Effectief lid	Ellen Bisschop
Plaatsvervangend lid	Filip Raes
Plaatsvervangend lid	Barbara Vuylsteke
Plaatsvervangend lid	Ann Moens

Leden Nederlandstalige Kamer Raad van Beroep

Effectief lid	Annie Verhaert
Effectief lid	Elise Steemans
Effectief lid	Angelica Dullers
Plaatsvervangend lid	Bruno Vossen
Plaatsvervangend lid	José Raets
Plaatsvervangend lid	Marleen Moyson

Leden Franstalige Kamer Tuchtraad

Effectief lid	Eveline Ego
Effectief lid	Claudine Sohie
Effectief lid	Genevieve Cool
Plaatsvervangend lid	Lucien Lemal
Plaatsvervangend lid	Marc Malempre
Plaatsvervangend lid	André-Marie Allard

Leden Franstalige Kamer Raad van Beroep

Effectief lid	Christian Mormont
Effectief lid	Marie-Christine Jacques
Effectief lid	Pierre Nederlandt
Plaatsvervangend lid	Anne Massa
Plaatsvervangend lid	Etienne Vermeiren
Plaatsvervangend lid	Helen Casteleyn

Peter Defreyne, Plaatsvervangend voorzitter van de Nederlandstalige kamer van de Tuchtraad

In 2017 werd Peter Defreyne benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van de Nederlandstalige kamer van de Tuchtraad. Na een slepende ziekte overleed hij op 3 november 2017 omringd door zijn naasten. Peter was advocaat van beroep en een gewaardeerd politicus binnen CD&V. Peter droeg het beroep van psycholoog zonder enige twijfel een warm hart toe. Die nalatenschap wordt nu verdergezet door zijn broer Carl, psycholoog en voormalig lid van de plenaire vergadering, en zijn twee nichtjes die allebei psychologie studeren.

3.2.5 Het personeel

Het personeel voert samen met de leden van de Psychologencommissie en het Bureau de beslissingen uit die door de Plenaire Zitting worden genomen. De directeur en zijn medewerkers krijgen hiervoor de nodige ruimte om de dagelijkse werking van de Psychologencommissie op autonome manier te verzekeren. De medewerkers kunnen uitgenodigd worden op de vergaderingen van het Bureau om bepaalde projecten toe te lichten. Ze nemen ook deel aan de Plenaire Vergaderingen, waar ze de vooruitgang komen schetsen van de projecten waaraan zij meewerken. In 2017 telde het personeel 12 medewerkers.

- Edward Van Rossen, directeur, psycholoog
- Maryse Stoz, directie-assistente
- Lorena Chiriboga, administratief medewerker, psycholoog
- Dorian Sansbury, administratief medewerker
- Peggy Van de Veire, administratief medewerker
- Evelynne Vereecke, medewerker communicatie, psycholoog (Ze heeft de Psychologencommissie verlaten op 15 september 2017.)
- Jonathan Dujardin, medewerker communicatie
- Marie-Caroline de Mûelenaere, medewerker deontologische dienst, psycholoog
- Emily Vranken, medewerker deontologische dienst, psycholoog
- Jean-Marc Hausman, medewerker deontologische dienst, jurist
- Letitia Dumont, griffier van de Franstalige kamer van de Tuchtraad
- Vincent Noelmans, griffier van de Nederlandstalige kamer van de Tuchtraad

Nieuwe directie

Begin 2018 legde Edward Van Rossen zijn taken als directeur neer om een nieuwe uitdaging aan te gaan. Na een lange selectieprocedure heeft Catherine Henry, voorzitter van de Psychologencommissie, samen met het Bureau beslist om Julie Laloo aan te stellen als directrice van de Psychologencommissie.

NOTITIES

Psychologencommissie

Psychologencommissie

Kunstlaan 3 · 1210 Brussel

www.compsy.be

Secretariaat

T +32 2 503 29 39

info@compsy.be

[/compsyBelgium](https://www.facebook.com/compsyBelgium)

[/company/2831105](https://www.linkedin.com/company/2831105)

[/CompsyBelgie](https://twitter.com/CompsyBelgie)

.be